

KURJER WILEŃSKI

Nowogródzki, Grodzieński, Suwalski, Poleski i Wołyński

Prawa i obowiązki

Premier Składkowski w swym przedwczorajszym przemówieniu w parlamencie wybrał bardzo interesującą metodę polemiczną dla odpowiedzi mniejszościom narodowym.

Dostrajając się do, jak zawsze, nawpół żartobliwego tonu przemówień p. Premiera można by ją nazwać „metodą żydowską“.

Na pytanie, zwłaszcza o ile może ono być kłopotliwe, najlepszą odpowiedzią jest inne pytanie, w miarę możliwości jeszcze kłopotliwsze. Żydzi doskonale wiedzą o tym i celują w umiejętności odpowiadania pytaniami na pytania.

„I dlaczego pan Premier nie pozwała naszym wjechać z miasta Zbąszyń?“

„A czemu oni tam przyjechali?“
Tak w najbardziej ogólnym skrócie wyglądał dialog między p. Premierem a poseł Sommersteinem.

Trudno nie przyznać racji wywodom p. Premiera. Postawienie sprawy było arcyproste. Skoro im w Polsce jest źle, po co do Polski jadą. No ale z drugiej strony nie można się dziwić, że takie oświadczenie wywołuje wesołość. Odręcza atmosferę niewątpliwie, ale do rozważania zagadnienia przychodzi się tylko w sposób bardzo jakbyśmy to powiedzieli... pośredni. Stosowanie żydowskiej metody polemicznej nie ograniczyło się jednak do Żydów.

W stosunku do Ukraińców miało miejsce coś bardzo podobnego. Gen. Składkowski nie odpowiadał wprost na pytania, dlaczego nie są respektowane prawa mniejszości ukraińskiej, a tylko sam stawiał zarzuty. Zapytywał, dlaczego nie są wykonywane obowiązki.

Zestawienie ze sobą tych dwóch pytań, przeciwstawienie egzekutywy praw — egzekutywy obowiązków wskutek formy, w jakiej to zrobił p. Premier może nosić pozory lekkiego traktowania zagadnienia. W rzeczywistości jednak jest to zestawienie tak zasadnicze, że aż prawie banalne.

Gdy mowa o prawach i obowiązkach obywatela wobec państwa, powstaje zawsze nigdy nie rozwiązana trudność praktyczna sprowadzająca się do pytania, komu należy się pierwsze prawo w zrobieniu kroku naprzód. Zazwyczaj każda ze stron usiłuje ugodzić, ale że nie znajduje wzajemności. Państwo chętnie motywuje ograniczenie praw złym spełnieniem obowiązków przez obywateli, obywatel uchyla się od spełniania obowiązków motywując to brakiem pełni praw.

Taki spór jest typowy dla wszystkich państw i wszystkich mniejszości w każdym państwie. Nie może się on nigdy skończyć pełnym zwycięstwem jednej strony na terenie wewnętrznopanaństwowym, o ile nie będzie skłonności obu stron do kompromisu i ugody.

Jeżeli chodzi o Ukraińców, którym p. Premier znaczną część swego przemówienia poświęcił, warto zwrócić uwagę na historycznie stwierdzoną niezdolność tego Narodu do rezygnacji bodaj z części swych roszczeń nawet, gdyby to było pod każdym względem uzasadnione politycznie.

Pomijam dobrze znane dzieje dawnej Rzeczypospolitej, bo przecież z naszej pamięci, w czasie wojny polsko-bolszewickiej, upadek Ukrainy petlirowskiej czemu można zawdzięczać? Temu, że część Ukraińców najbardziej przygotowanych do bytu niepodległego obiegła Lwów przeciw Polakom zamiast myśleć o budowaniu Niepodległej Ukrainy razem z Polakami.

O ileż rozsądniej zdawałoby się stworzyć państwo niepodległe za ce-

Komunikat włosko-angielski mówi o szczerzej i obszernej wymianie zdań

RZYM (Pat). Po północy ogłoszono następujący komunikat o wyniku rozmów, przeprowadzonych w Rzymie z okazji pobytu premiera Chamberlaina i ministra Halifaxa.

W rozmowach, przeprowadzonych w tych dniach pomiędzy Mussolinim i Chamberlainem z udziałem dwóch ministrów spraw zagranicznych hr. Ciano i lorda Halifaxa, zbadano główne zagadnienia chwili bieżącej oraz stosunki pomiędzy obu imperiami.

Rozmowy te nacechowane największą serdecznością doprowadziły do szczerzej i obszernej wymiany idei. W toku rozmów zgodzono się potwierdzić o chęć rozwoju istniejących stosunków pomiędzy obu państwami w duchu przyjaźni, ożywiającej pakt z dnia 16 kwietnia 1938 r.

Ponadto postanowiono w jak najkrótszym czasie zawrzeć układy po-

szczególne przewidziane przez wspomniany pakt.

W toku rozmów ujawniła się raczej jeszcze chęć Włoch i W. Brytanii do

przewodzenia polityki, zmierzającej skutecznie do utrzymania pokoju, polityki, do której zmierzały i do której zmierzają usiłowania obu rządów.

Poglądy jednak nie musiały być zgodne

LONDYN (Pat). „Daily Telegraph“ w ten sposób ujmuje rezultaty rozmów: Nie wydaje się by poglądy ministrów brytyjskich i rządu włoskiego były pod wieloma względami zgodne. Włochy stać miały na stanowisku, że W. Brytania, jako mocarski, nie powinna być ograniczona w prawie budowy pancerników, lecz wzajemnie za to Włochy i Niemcy z uwagi na wzrost zbrojeń sowieckich, powinny być uprawnione do utrzymania przewagi pod względem krążowników i mniejszych jednostek morskich nie ograniczone co do budowy łodzi podwodnych oraz powinny być upowa-

żnione do ustanowienia stanowczej przewagi w powietrzu. Jest to poeerwszy jasny krok zapanii, jaką Włochy i Niemcy zamierzają wszcząć przeciwko W. Brytanii w dziedzinie wyrównania zbrojeń.

Dalej korespondent pisze, że włoski punkt widzenia na wojnę hiszpańską został przedstawiony w sposób znany już w Londynie, a mianowicie, że gen. Franco musi osiągnąć zupełne zwycięstwo, a im prędzej to nastąpi, tym lepiej dla stron.

Trudno nie odnieść wrażenia — podkreśla korespondent — że tendencją Włoch jest doprowadzenie do odosobnienia Francji.

Państwa bałtyckie znoszą wizy?

RYGA (Pat). Prasa donosi, że program obrad przyszłej konferencji ministrów spraw zagranicznych państw bałtyckich przewiduje dyskusję nad ogólną sytuacją polityczną w Europie, którą przedstawi w obszernym raporcie minister Sellen, następnie omówione będą sprawy wewnętrzne państw bałtyckich, m. in. sprawa skasowania paszportów zagranicznych i wiz w ruchu wewnętrznym między tymi państwami.

Narada gospodarcza w Tarnopolu

WARSZAWA (Pat). Dnia 12 stycznia b. r. w Tarnopolu odbyło się posiedzenie Rady Gospodarczej Sekretariatu Porozumiewawczego Polskich Organizacji Społecznych w Tarnopolu przy licznych udziałach delegatów.

Na posiedzeniu przybyli m. in. minister opieki społecznej Marian Zyndram Kościelkowski, min. rolnictwa Poniatowski i wiceminister spraw wojskowych gen. Głuchowski.

Szarża polcji na bezrobotnych w Holandii

AMSTERDAM (Pat). W Utrechcie doszło do poważnych rozruchów bezrobotnych z powodu zmiany dnia wypłaty zasiłków. Burmistrz odmówił przyjęcia delegacji demonstrantów, skutkiem czego porobili oni barykady z wyrzuceniem samochodów ciężarowych i zaatakowali ratusz. Policja dokonała z dobytymi szablastymi szarżami na demonstrantów, przy czym wielu z nich odniosło rany.

nę Lwowa, niż stracić Lwów razem z pogrzebaniem niepodległości! Co ma do tego sprawa praw i obowiązków poruszona przez p. Premiera w Sejmie. Na pozór mało, w gruncie rzeczy bardzo wiele.

Miejmy odwagę stwierdzić, że bardzo wielu Ukraińców skrycie marzy o niepodległości.

Gdy taki Ukraińiec myśli o prawach, muszą mu przychodzić na myśl i takie hasła, jak prawo samostanowienia narodów. Obowiązek wobec państwa, które równie dobrze chroni część narodu ukraińskiego, jak naród polski, przed wynarodowieniem pod jarzmem bolszewickim, każe wyrzec się tego prawa przynajmniej w stosunku do terytorium Rzeczypospolitej.

Dla mniejszości narodowej spełnienie obowiązku wobec państwa często jest ciężkie. Zgoda na to. Ale bez wyrzeczeń się, żaden naród nigdy nie czego nie osiągnął i nie zrealizował. Ukraińcy o tym szczególnie łatwo za-

Piotr Lemiesz.

Węgry przystąpią do „paktu antykominternowskiego“

BUDAPESZT (Pat). Węgierska Agencja Telegraficzna komunikuje:

Posłowie Włoch, Niemiec i Japonii w Budapeszcie złożyli wizytę ministrowi spraw zagranicznych Węgier. Poseł włoski hr. Vincí, jako najdłużej urzędujący spośród przedstawicieli, zaprosił rząd węgierski w imieniu Włoch, Niemiec i Japonii do przystąpienia do paktu antykominternow-

skiego.

Min. spr. zagr. Węgier hr. Osaky podziękował trzem wielkim mocarstwom za ich zaproszenie i oświadczył, że rząd węgierski skłonny jest przystąpić do tego paktu.

Formalności, związane z przystąpieniem, odbędą się w Budapeszcie w przyszłym tygodniu.

Na drodze do złagodzenia rozdzźwięków niemiecko-amerykańskich

Sprawa traktowania obywateli St. Zjedn. w Rzeszy została załatwiona

BERLIN (Pat). Niemieckie Biuro Informacyjne donosi, że wymiana not między St. Zjednoczonymi A.P. i Rzeszą w sprawie traktowania obywateli amerykańskich w Niemczech została zakończona po przekazu z Niemcy noty amerykańskiej z dn. 11 bm.

Wymiana ta zapoczątkowana została notą z dn. 4 grudnia ub. r., w której rząd Stanów Zjednoczonych A. P. zwrócił się do rządu niemieckiego o udzielenie ogólnego zapewnienia, że obywatele amerykańscy w Niemczech będą jednakowo

traktowani bez względu na swą rasę lub wyznanie.

Urząd spraw zagranicznych Rzeszy przesłał w odpowiedzi notę, w której stwierdza, że nie ma ogólnej zasady prawa międzynarodowego, zobowiązującej państwo do czynienia różnic w traktowaniu przebywających w jego kraju obcych obywateli zależnie od ich rasy, wyznania, lub innych cech.

Rząd niemiecki nie jest pierwszym ani jedynym rządem, który uważa w pewnych

wypadkach za konieczne czynić takie różnice w traktowaniu. W żadnym razie jednak nikt nie był odmiennie traktowany ze względu na posiadanie obcego obywatelstwa. Wydano pewne zarządzenia jedyne przeciwko pewnym kategoriom osób obcego pochodzenia, w wypadku gdy Niemcy tejże kategorii podlegali wspomnianym zarządzeniom. Poza tym rząd niemiecki korzystał w miarę możliwości z uprawnień, pozwalających na lepsze traktowanie obcych obywateli, aniżeli własnych.

Urząd Spraw Zagranicznych Rzeszy wielokrotnie ustnie i pismieniami oświadczył już ambasadowi amerykańskiej, że rząd niemiecki szanuje, oczywiście, prawa przysługujące obywatelom amerykańskim na podstawie układów. Dotychczas ambasada amerykańska nie podała rządowi spraw zagranicznych ani jednego wypadku, w którym by traktowanie uprawnień zostało w mniemaniu strony amerykańskiej naruszone. Gdyby zawiadomiono rząd Rzeszy o tego rodzaju wypadkach, byłby gotów zbadać je i załatwić na podstawie istniejących postanowień umownych.

W nosie swej z 11 stycznia br. zajęte przez siebie stanowisko podtrzymuje zasadniczo rząd St. Zjedn. A. P. wyraża jednak poza tym zadowolenie, że obywatele amerykańscy w Niemczech korzystają z przysługujących im praw na podstawie układów zawartych między obu państwami.

Rząd amerykański zgłasza wreszcie gotowość wyjaśnienia z rządem Rzeszy na drodze konsultacji pewnych wypadków spornych.

Posel Litwy na grobie Nieznanego Żołnierza

W drodze powrotnej z audiencji u Pana Prezydenta Rzeczypospolitej na Zamku Królewskim w Warszawie poseł i minister pełnomocny Litwy p. Jurgis Szaulis złożył wieniec na grobie Nieznanego Żołnierza.

DANCING A. K. W. Sobota 14 stycznia 1939 r. w Domu Akademickim**Angielscy mężowie stanu w Watykanie**

RZYM (Pat). Wczorajsze przedpołudnie premier Chamberlain i min. Halifax poświęcili wizycie w Watykanie.

Wraz z premierem brytyjskim udali się ponadto do Watykanu poseł angielski przy stolicy apostolskiej, radca ministerialny Ingram i kilku urzędników.

Przed wejściem do prywatnych apartamentów papieskich Chamberlaina powitał mistrz dworu papieskiego, który następnie wprowadził go do

biblioteki papieskiej, gdzie odbyła się audiencja. Przy rozmowie asystował delegat apostolski w Londynie monsignor Godfrey. Po audiencji, która trwała 20 minut, premier przedstawił papieżowi członków swej swity, po czym Chamberlain w towarzystwie Halifaxa złożył wizytę sekretarzowi stanu kardynałowi Pacelli.

Z kolei brytyjscy mężowie stanu wraz z otoczeniem odjechali do poselstwa brytyjskiego przy Watykanie, gdzie Chamberlain przyjął kardynała

Pacelli, który go rewizytował w imieniu Papieża i własnym.

Według pogłosek, krążących w kołach watykańskich, w toku rozmowy, przeprowadzonej przez Chamberlaina z Papieżem, poruszono następujące sprawy, interesujące Anglię i Stolicę Apostolską: 1) kwestię tytułów, jakie noszą niektórzy biskupi diecezji katolickich w Anglii. 2) kwestia misyj katolickich w koloniach angielskich. 3) Zagadnienie Palestyny i miejsc świętych.

Smierć 3 górników polskich w kopalniach francuskich

LILLE (Pat). W kopalniach węgla tutejszego okręgu wydarzyła się dwie katastrofy, które pociągnęły za sobą śmierć 3 górników polskich. Pierwsza z nich miała miejsce na szybie 4 kopalni w Bruay en Artois, gdzie na skutek zawalenia się stropu chodnika zginęło 2 górników w tym Polek Krykosz. Druga katastrofa wydarzyła się w kopalni Vieux Conde, powodując śmierć dwóch górników polskich Szczepanowskiego i Ostrowskiego.

Kronika telegraficzna

— Bezrobocie w Austrii wzrosło w grudniu z 112 tys do 150 tys osób. Równocześnie w tym samym okresie wzrosła liczba bezrobotnych w przylączonych do Rzeszy częściach Czechosłowacji z 3.500 na 8.200 osób.

— Pruścy na Morawach. Na całym terenie Moraw południowych, przyłączonych obecnie do Rzeszy, przeprowadzana jest na wielką skalę akcja osiedlania tam Niemców z Prus.

— W Hannoverze zbadano, że na 100 małżeństw, które otrzymały zapomogi, przypada 60,2 dzieci, podczas gdy na tę samą liczbę małżeństw bez zapomogi przypada tylko 39,2 dzieci.

— Stan zbiórki na Fundusz Obrony Mołskiej na dzień 11 stycznia wyraża się kwotą zł 8.079.203.61. Łącznie ze zbiórką, przeprowadzoną wśród korpusu oficerskiego i dopoficerskiego armii i floty, kapitał wyniósł zł 10.723.770.15. Po potrąceniu kosztów budowy ORP „Orzeł” na budowę ścigaczy pozostaje zł 2.523.770.15.

— Pod Dreftem uległ katastrofie wodnopławieck mały samolot wojenny, 3 członków załogi zginęło na miejscu.

— Gdańskie kasy chorych odebrały dentyściom Żydom prawo leczenia swych członków. Ponieważ dentyści Niemcy nie przyjmują pacjentów żydowskich senat ustanowił dwóch dentyistów Żydów.

— W Worochie odbył się pogrzeb ostatniego na terenie województwa stanisławowskiego weterana powstania 1863 r. s. p. ppor. Seweryna Romana Gólczewskiego.

— Radiostacja w Kadyksie uprzedziła okręty, iż wybrzeża Maroka hiszpańskiego od Mellilla do Alhucemas zostały zagrożone minami.

— Dwa pociągi równocześnie najechały koło stacji Bułtea (Moldawia) na przejeżdżące przez tor sanie, załadowane podkładami kolejowymi. Woznica sani został zabity, odłamki zaś podkładów wpadły przez okna do wagonów i spowodowały śmierć dwóch pasażerów oraz ciężko zranili jeszcze dwie osoby.

— Poleśle wykazuje najwyższy procent urodzeń, a mianowicie 35 na tysiąc mieszkańców, gdy w innych okręgach wschodnich 30,8, a w całej Polsce 20. Największą ilość urodzeń mają pow. kosowski i koszyński.

— Na mistrzostwa FIS w Zakopanym dotychczas zgłosiło się 230 zawodników z 20 państw Europy i Ameryki.

Polski Związek Narciarski otrzymał 87 zgłoszeń dziennikarzy zagranicznych.

— Wczoraj zanotowano w Tallinie wyjątkowo niską temperaturę, termometr wskazywał mianowicie 30 st. poniżej zera. Z Finlandii donoszą, że w środkowej części kraju temperatura wyniosła —41 stopni.

— Hiszpański statek „Severonia”, który uległ awarii na wodach fińskich został porzucony przez załogę. Nie ma żadnej możliwości uratowania parowca. Część ładunku wyrzucono już wczoraj za burtę statku. Na statku tym znajdowało się 1200 ton węgla polskiego.

— Zmarł w Poznaniu po krótkiej chorobie b. kierownik oddziału PAT w Poznaniu, s. p. red. Kazimierz Rożański.

— Spadł do Morza Północnego między Tyne a Ewaer angielski samolot wojenny. Pięciu członków załogi zginęło.

— Odbyło się posiedzenie Rady Zawiadowczej P. K. O., która — po wysłuchaniu sprawozdania Komisji Rewizyjnej — zatwierdziła bilans P. K. O. za rok 1938 zamykający się zyskiem 6.133.861,72 złotych.

— Wslawiony w czasie wojny światowej bohaterską obroną fortu Vaux (Verdun) pułk. Raynal, zmarł na udar serca.

— W Warszawie odbyło się konstytucyjne walne zebranie Sp. A. „Huta Aluminium”. Nowopowstałe przedsiębiorstwo z kapitałem zakładowym 7 milionów zł przystąpi już w r. b. do budowy w COP huty aluminium wraz z hlenkownią i zakładami przetwórczymi.

— Turyn został nawiedzony przez nie zwykłe gwałtowną śnieżycę. W miejscowości Moncalier piorn uderzył w jeden z domów. Równie gwałtowna śnieżycą i niską temperaturą zaobserwowane były w Turynie po raz ostatni przed 80 laty.

— Taniec i melodia na indeksie. Na mocy zarządzenia władz partyjnych w całym Tyrolu i Przedarlunii zabroniono tańczenia modnego tam obecnie tanca „Swing” oraz zakazano grania melodii tego tanca przez orkiestry.

— Cesarzowa japońska przyjęła od wielkiego marszałka księcia Kanin, szefa sztabu generalnego armii, pas macierzyństwa, zgodnie z wymaganiami wyznania Szinto. Radosny wypadek w rodzinie cesarskiej oczekiwany jest w połowie lutego.

W Wilnie i w Gdyni będą utworzone konsulaty litewskie

WARSZAWA (Tel. wł.). Wobec wprowadzenia w życie traktatu handlowego między Polską a Litwą przewidziane jest utworzenie placówek konsularnych litewskich poza wydziałem konsularnym w Warszawie w Wilnie i Gdyni.

Blok wyborczy na Pomorzu utworzył ZPP, Str. Pracy i Str. Ludowe

WARSZAWA (Tel. wł.). W Toruniu odbyła się wczoraj narada przedstawicieli Zjednoczenia Zawodowego Polskiego, Stron. Pracy i Str. Ludowego.

Postanowiono utworzyć blok w wyborach gromadzkie na całym Pomorzu. Zdecydowano, że uczestnikom tego bloku nie wolno, bez względu na lokalne warunki, wchodzić w porozumienie ani z OZN, ani ze Str. Narodowym.

Przedstawiciele opozycji będą przyjęci na Zamku

WARSZAWA (Tel. wł.). W kołach polityczno - parlamentarnych utrzymują, że w dniach najbliższych przedstawiciele ugrupowań opozycyjnych otrzymają audiencję na Zamku dla przedstawienia postulatów, wynikłych w związku z ostatnimi wyborami samorządowymi.

Trzysobowy Klub Ludowy w Sejmie

WARSZAWA (Tel. wł.). Trzej posłowie Pułek, Wawrzkiowicz i Potoczek utworzyć mają jeszcze w bież. tygodniu Klub Ludowy w Sejmie.

Wszyscy trzej należą do b. członków Str. Ludow. Przydzielenie lokalu dla tego tryglowego klubu już jest zdecydowane.

Obrady Ukraińskiej Grupy Parlamentarnej

WARSZAWA (Tel. wł.). Na 16 bm. zwolano w Sejmie plenarne posiedzenie Ukraińskiej Reprezentacji Parlamentarnej. Mają być powzięte uchwały w sprawie taktyki po słow ukraińskich w czasie debaty budżetowej w Sejmie.

Także stowarzyszenie

STAMBUL (PAT). Po upadku dynastii otomańskiej eunuchowie pałacowi utworzyli własne stowarzyszenie. Wobec tego, że nowa ustawa o stowarzyszeniach nie zezwala na zrzeszenia, których podstawą, jednoczącą członków, jest jedynie ich płeć odbyło się w tych dniach w Stambule walne zgromadzenie stowarzyszenia eunuchów, na którym zastanawiano się nad możliwościami dostosowania organizacji do wymagań nowej ustawy.

Zastępca przywódcy Niemców kłajpedzkich tworzy nowy Dyrektoriat

KŁAJPEDA (Pat). Gubernator Gailius powierzył wczoraj W. Bertuleit, zastępcy dra Neumanna, misję tworzenia nowego dyrektoriatu okręgu kłajpedzkiego.

Przyjmując misję Bertuleit zastrzegł sobie 8 dniową zwłokę w celu

Po co przedzierał się do Polski?

CESZYN (Pat). Placówka straży granicznej w Rychwałdzie zatrzymała wczoraj za nielegalne przekroczenie granicy z Czech do Polski, Emila Bajera, górnik na odwołał się do polskiego sądu, ostatnio zamieszkałego w Morawskiej Ostrawie.

Miał on przy sobie rewolwer marki „Ceska Zbrojowka” oraz naboje. Posiadał też dokumenty na nazwisko Grabca, aresztowanego 3 bm pod zarzutem dokonania zamachów na terenie Polski.

przeprowadzenia rozmów z kandydatami na członków dyrektoriatu, których listę potem przedstawi gubernatorowi.

Bertuleit liczy 38 lat i należy do wybitnych przedstawicieli miejscowej obojętnej polityki.

600 osob na wyspie wśród morza płomieni

LONDYN (Pat). Pożary pustoszące lasy w południowej Australii przybrały znów na sile skutkiem gwałtownego wiatru. W Warbuton 600 osób

otoczonych jest przez płomienie, przy czym jest tylko mała nadzieja ich uratowania.

16 km. od Tarragony

LERIDA (Pat). Wojska powstańcze zajęły wczoraj przed południem Tortosę, po stoczeniu niezwykle gwałtownych walk na południowym zachodzie prowincji Tarragone. W godzinach popołudniowych

wojska powstańcze dotarły do miejscowości Perelle, o 16 km na północ od Tarragony, której upadek jest kwestią najbliższej przyszłości.

Aresztowania w Estonii

RYGA (Pat). Donoszą z Tallina, że władze policyjne aresztowały 6 członków byłej partii socjal-demokratycznej, oskarżonych o wrogą działalność wobec państwa. Wśród aresztowanych znajduje się były przewodniczący frakcji socjalistycznej w dawnym parlamencie estońskim Jonas I je go zastępca Anderson. Oskarżonym zarzuca się również wydawanie fałszywych zaświadczeń i innych dokumentów.

Jak wiadomo w Estonii od r. 1934 wszelkie partie polityczne są zakazane, a uprzednio zostały rozwiązane.

Noworoczne nadzieje kancl. Hitlera

BERLIN (Pat). Przedwczoraj odbyło się pierwsze w nowym gmachu kancelarii Rzeszy przyjęcie noworoczne.

O godz. 12 w sali honorowej nowej kancelarii odbyło się uroczyste składanie życzeń przez przedstawicieli korpusu dyplomatycznego.

W imieniu akredytowanego w Berlinie korpusu dyplomatycznego złożył kanclerzowi Hitlerowi życzenia noworoczne

nuncjusz papieski Msgr. Orsenigo.

Kancl. Hitler odpowiedział na życzenia, mówiąc w zakończeniu:

„Pokojowe rozwiązanie niedających się odsunąć zagadnień, zawiązujemy nie tylko woli pokoju i poczuciu odpowiedzialności, cechującym uczestniczące w konferencji rządy, ale przede wszystkim przekonaniu, że są procesy historyczne i naturalnymi potrzebami ugruntowane konieczności, które prędzej czy później mu-

szą być uznane, i nie mogą być, z korzyścią dla poszczególnego narodu czy państwa, odrzucone.

Dlatego też łączę się, Ksężę Nuncjuszu w nadziei, zakończył swe przemówienie kanclerz Hitler, że również i w przyszłości uda się europejskim mężom stanu zapewnić Europie pokój, który by uwzględnił w najszerszym zakresie naturalne, a więc usprawiedliwione interesy narodów”.

Bankrutujący rząd

UNGWAR (Pat). Donoszą, że minister Rewaj bawił ze sztabem swych doradców w Pradze, gdzie miał się ubiegać o uzyskanie finansowej pomocy dla Rusi Podkarpackiej, gdyż już wszystkie źródła

dochodów rządu Wołoszyna zostały wyczerpane.

Starania Rewaja dotąd nie dały jednak spodziewanego wyniku.

Angielski protest

przeciw naruszeniu wód brytyjskich przez okręty gen. Franco

LONDYN (PAT). — „Times” pisze, że rząd brytyjski wystosował do gen. Franco energiczny protest w sprawie naruszenia przez okręty nacjonalistyczne, biorące udział w ak-

cji przeciwko kontrtorpedowcowi rządowemu, brytyjskich wód terytorialnych.

Rząd brytyjski zastrzegł sobie prawo żądania odszkodowania.

Szczyt cynizmu

HELSINGFORS (PAT). Zarząd fińskiego Stowarzyszenia do Zwalczenia Prześiępczości został przez fińską policję aresztowany za zdelegalizowanie blisko miliona marek fińskich.

Stowarzyszenie, które założone w r. 1936 przez dwóch oszustów, liczyło przeszło 40 tys członków. Wydawało ono

specjalne czasopismo, w którym w sposób amerykański zwalczano na łamach tego pisma przestępczość.

Policja stwierdziła, że zarząd zużywał dla swoich własnych potrzeb wszystkie składki członkowskie i całość dochodów czasopisma.

Posel Republiki Chińskiej na Zamku

W dniu 11 stycznia złożył Panu Prezydentowi Rzeczypospolitej na uroczystej audiencji na Zamku Królewskim w Warszawie swe listy uwierzytelniające nowy poseł Republiki Chińskiej p. Wang King Ky. Na zdjęciu moment wygłoszenia przez min. Wang King Ky przemówienia do Pana Prezydenta Rzeczypospolitej podczas uroczystości składania listów uwierzytelniających.

General Tadeusz Tyszkiewicz

po 100 latach wraca na ojczyzny łono

Dziś, w sobotę, 14 bm., przybywa do Warszawy pociąg wiozący trumnę ze zwłokami gen. Tadeusza Tyszkiewicza, uczestnika powstania Kościuszkowskiego, wojen napoleońskich i powstania listopadowego.

Sylwetka tego dzielnego generała, pochodzącego ze znanej rodziny, której wielu potomków żyje wśród nas, jest szczególnie interesująca. Z jednej strony stanowi godny podziwu przykład ofiarności i twardej pracy żołnierskiej mimo magnackiego pocho-

Cicho sza

Obrońca banału

Zdaje sobie sprawę z całego zuchwalstwa, które zawarło jest w tym tytule. Cóż bowiem może być bardziej strasznego dla pisarza, mówcy, każdego, kto wygłasza jakąkolwiek myśl, a więc i dla każdego z nas, prowadzącego najzwyczajszą rozmowę towarzyską, jeżeli kunszt rozmowy towarzyskiej nie zanikł jeszcze zupełnie, jak stwierdzenie, że plecie banały. Banały wstydzimy się, bardziej niż nieuczciwości, wolimy cynizm, czelność, kłamstwo od banału. „Plecie banały” — to wyrok najstraszliwszego potępienia.

Conrad powiedział gdzieś że „wartość słów zależy od osoby, która je wypowiada, gdyż niczego nowego nie może powiedzieć ani kobieta ani mężczyzna”. Nie wiem, czy jest to spostrzeżenie słuszne. Myślę, że wartość jakiegokolwiek stwierdzenia, jego nowość i rewelacyjność zależy przede wszystkim od przystosowania starej prawdy do nowych okoliczności, zależy od umiejętności wydobycia sensu znanego stwierdzenia w naszej bieżącej rzeczywistości. Cóż to za banały nakaz — „milkuj bliźniego swego, jak siebie samego”. Nagle powtarzanie tego nakazu istotnie jest częste i jałowe. Ale umiejętność jego przystosowania do wciąż nowych okoliczności, jakie nas codziennie, co krok spotykają, jest dopiero czymś i nowym i prawdziwie wartościowym, jest niebanalnym.

Banał jest bowiem słownym miarodarem rzeczy znanych, bez próby ich zastosowania. I taki banał istotnie jest godny potępienia.

Ale co dzień obserwujemy obrzydliwy zwyczaj, który odwraca kota ogonem. Chcąc być oryginalnym i głębokim, nie usuwa się od wspaniałych hasel naszej przeszłości, lecz żywych, wciąż żyjących, więc po prostu stara się je zaprzeczać, wyśmiać, odwrócić. Myśli się, że wtedy jest się głębokim i niebanalnym.

Chciałbym dać jeden przykład konkretny, przykład naszego tełhórzałowego odwracania się od wspaniałych hasel naszej przeszłości w imię tełhórżstwa posiadzeni. o banały w imię tełhórżstwa posiadzeni. o banały. Dzieje nasze pozostawiamy nam hasło, określające cele naszego państwa, jako przedmurza chrześcijaństwa, jako obrońcy kultury zachodu. Prawda, hasło to było pilowane bez sensu, ładu i składu w prasie, w przemówieniach, na akademiach i obchozach. Zbanalizowało się. I jaki był tego skutkiem? Zostało wyklęte w społeczeństwie polskim, które pragnęło być postępowe i nie banalne, zostało uznane za tełhórżący stęchły przętyłek, za wstyd przynoszący ideałizm polityczny, za banał pusty i obskurancki.

Bez względu na sympatię — musimy stwierdzić, że hitlerizm nie odznacza się zacofaństwem, jeżeli chodzi o hasła, jeżeli chodzi o nowe koncepcje ustrojowe, polityczne, taktyczne, propagandowe. Jednocześnie nie jest hitlerizm ruchem idealistycznym w sensie jakichś doktryn uniwersalnych a la Otton III, jest ruchem realnym, dążącym do najbardziej realnych wartości. I raptem znajdujemy w jego ideologii nasze stare hasło, podlane hitlerowskim brunatnym sosem o obronie zachodniej kultury. W naszym świątecznym numerze czytaliśmy artykuł Stanisława Stomma wykazujący w hitleryzmie cechy bardzo obecne zachodniej kulturze europejskiej, a tytuł tego artykułu „Nipponizacja Europy” najlepiej wskazywał na kierunek ewolucji narodowego socjalizmu. Ale bez względu na ewolucję hitleryzmu, uzurpował on sobie hasło, do którego byliśmy jedyne prawo, a którego wyzekliśmy się... ze wstydu przed banałem. I dziwna rzecz, z chwilą gdy to staropolskie hasło przejął hitlerizm, znajdując ono coraz więcej zwolenników w Polsce.

„Pawim narodów byłam i papuga”.
Przykład, który przytoczył Conrard, że wartość słów zależy od osoby, która je wypowiada... Ale myślę, iż miałem co najmniej tyle racji, gdy dowodziłem przed chwilą, że wartość słów zależy przede wszystkim od umiejętności stosowania ich w czyn i praktyce w tych okolicznościach, w jakich życie nas postawiło.

w. t.

dzenia, z drugiej zdumiewa nas ta wiara w zmartwychwstanie Polski, która kazała mu w 1852 r. zlecić spadek kobiercom przewiezienie swych zwłok do Polski.

W autobiografii gen. Tyszkiewicza datowanej z r. 1844, pisze generał sam o sobie:

„Urodziłem się na Litwie dn. 17 września 1774 roku z rodziców szlubyńskich Stanisława Tyszkiewicza Kasztelana Żmudzkiego i Ewy Białozorówny Podstolanki Litewskiej. Nauki szkolne brałem naprzód w Wilnie w konwiktie Księży Pijarów, a następnie w Warszawie w Instytucie tegoż zakonu. Po ukończeniu szkół w r. 1790 wszedłem w służbę wojskową do pułku Gwardii konnej, Mirowską zwanej, na prośbę żołnierza, awansowałem w tymże pułku na kaprala i sierżanta. Przeniesiony wkrótce zostałem z tego pułku z rangą chorążego do Brygady narodowej Pińskiej czyli Petyhorskiej. Awansowałem w tejże brygadzie na Rotmistrza, a przy powiększeniu natenczas wojska, do kompletowałem własnym kosztem chorągiew dowodził ją moją, na którą ofiarę 120.000 złotych polskich wyłożyłem. W roku 1794, w czasie powstania Kościuski, czynnie do rewolucji wileńskiej, wraz z generałem Jasińskim, przykładałem się i ciągle aż do końca tej wojny pełniłem służbę adiutanta przy tym generale. Podczas szturmu Pragi, ranny byłem kulą karabinową, a gdy kapitulacja Warszawy nastąpiła, schroniłem się do Galicji i tam lat cztery przebywałem, mając dobrą rolę, położoną naówczas w gubernii Mińskiej, przez rząd rosyjski zasewestrowaną, z których dochody nigdy mnie powróconymi nie zostały. W roku 1801 udałem się do Francji, przebywałem tam do czasu, w którym przewidywać już można było nastąpić mającej z Prusami wojny, a z tej niejaką nadzieją pomyślny odmiany politycznej dla Prowincji Polskich, pod tem panowaniem natenczas zostających. Nie tracąc czasu udałem się natchmiast wprost do Warszawy, dla oczekiwania tam skutków rozpocząć się wojny; a to iżbym pierwszy sposobności służenia Ojczyźnie mojej nie opuścił”.

Przechodząc do wspomnień z kampanii napoleońskiej, pisze gen. Tyszkiewicz:

„Za przybyciem Cesarza do Warszawy byłem mu jako komendant Gwardii przez Xsięcia Józefa Poniatowskiego przedstawionym, poczem wiadomym wraz zostałem, że z woli Napoleona, liczyć się mam w Sztabie Cesarzkim i służbę przyboczną przy nim pełnić. W ten więc stopniu kampanie 1806 i 1807 r. odbyłem. Na wszystkich bitwach i utarczkach przy Napoleonie znajdowałem się i nieraz ieden do oddawania rozkazów jego usłyszeli, komendantom korpusów i oddziałów w czasie akcji używany byłem. Po bitwie pod Eylau krzyżem Legii Honorowej ozdobiony zostałem”.

„Po kampanii 1809 r., w której 2-im pułkiem, w bitwach pod Raszynem, Grochowem i Sandomierzem dowodziłem, krzyżem wojskowym oficera polskim ozdobiony zostałem. Przed rozpoczęciem wojny 1812 r., nie przez fawor, ale ze starzeństwa służby, mianowany zostałem Generałem Brygady. W kampanii 1812 r. do-

wodziłem Brygadą jazdy. Po bitwie i wzięciu Smoleńska, gdy dnia następnego robił Napoleon przegląd korpusu polskiego. przybywszy przed frontem Brygady mojej, przywoławszy mnie do siebie, oświadczył zadowolenie swoje Brygadzie, kazał oraz abym mu oficerów i żołnierzy przedstawił do Nagród wojskowych i mnie samego wówczas Krzyżem Oficera Legii Honorowej przyozdobił. W tejże kampanii w bitwach pod Czarykowem, Możajskiem i Tarutinem, czynnie zawsze z Brygadą moją działałem i w pierwszej z tych bitew w Szarży czworoboku piechoty nieprzyjacielskiej, w rozbitiu onego, miałem za bityego pod sobą konia. Na ostatnie pierwszych dni cofania się armii francuskiej z pod Moskwy, zostałem oddzielony z Brygadą moją od korpusu, osłabioną już znacznie w koniach i ludziach pod komendą Generała Dywizji Francuskiej Leleuvre Desnouettes”.

Po upadku cesarstwa przybył generał z niewoli moskiewskiej do Warszawy w r. 1814. Pisze o tym tak:

„Tu koniec zawodu moiego wojskowego, bo będąc w najmocniejszym przekonaniu, że z ręki moskiewskiej nic nigdy dobrego dla Polski nie wypadnie, z tej więc przyczyną do nowej organizacji przez W. X. Konstantego, wojska moskiewsko-polskiego wejść nie chciałem, i mimo osobiste przez tego Xsięcia mnie do onej wzywania, nie wszedłem. — Kłótko przy upadku Napoleona umiał i chciał myśleć, łatwo się mógł przekonać, że podział Xsięstwa Warszawskiego między Rosyją i Prusy, zniszczył i nadzieję, jaką wprzódy mieć można było powrotu do państwa i politycznej Polski. Bo iakiekolwiek nazwanie traktat Wiedeński nadat tem prowincjom, nigdy wszelako one czem innym nie były i być nie mogły iak tylko prowincjami od Polski do Rosji i Prus przyłączone. Nie pozostało zatem nic więcej dla mnie, iak oddać się na wsi zatrudnionemu domowym i tam wraz z żoną i dziećmi opla kiwać niedzielę Ojczyzny naszej”.

O udziale swoim w powstaniu 1830 r. mówi generał:

„Nie miałem początkowego udziału w Rewolucji Warszawskiej 1830 r., bo mieszkałem natenczas w Litwie. Przybycie ałoi Generała Chłapowskiego z małym oddziałem wojska pol. do Litwy w miesiącu maju nastęrczyło sposobność dla mnie pożądaną, działania w sprawie ogólnej Ojczyzny. Zapóźno już przybył Pi. Chłapowski do Puszczy Białowieskiej dla wspierania tam wprzódy na gromadzonych powstańców, których wojsko rosyjskie wprzódy rozproszyło; trzeba zatem było szukać innego punktu, na którymby misja Chłapowskiego mogła być dopełniona; wskazałem mu na to powstanie na Żmudzi. Rozumiejąc, że obecność moja tak dla przeprowadzenia oddziału O-ła Chłapowskiego przez Litwę na Żmudź, jakoteż w działaniu tam wspólnem korzyść niejaka dla uzupełnienia Rewolucji warszawskiej przynieść potrafi, nie wając więc na szali podobieństwa, czy to może przedsięwzięcie pomyślnym koniecznie skutkiem uwieńczone zostanie, lecz idąc tylko za popędem duszy, nie odstupiłem od zasad i przynajmniej, jakie całemu życiu mojemu politycznemu zawsze

przewodniczyły, rzuciłem Dom, a w niem małoletnie osierociłe po Matce dzieci moje, obszernie dobra, majątek, dostatki i pomaszerałem z oddziałami wojska, któremu Gen. Chłapowski dowodził”.

Kończy swój pamiętnik generał Tyszkiewicz tymi słowami:

„Tem sposobem przez lat czterdzieści przeszło życia moiego w każdej potrzebie krąwoi służyłem, krwią moją i majątkiem wyplaciłem się sowicie, z zależnego długu Ojczyźnie mojej. Wkrótce zapewne spokojnie na wieczny odpoczynek do globu wstępować będę, czując w sumieniu moim, że dopełniłem powinności prawego obywatela, Syna Ojczyzny”

Pisałem w Paryżu 1844 r. w przynajmniej już roku tułactwa”.

Zielone pastwiska

Paryż, w styczniu.

Zachłanny Europejczyk, po odkryciu Ameryki, doszedł do przekonania, które w dzisiejszych czasach byłoby bardziej zrozumiałe dla wielu, niż kiedy indziej, że nie warto pracować samemu, zwłaszcza ciężko pracować na roli, na nowozdobychyctch ziemiach, starać się natomiast należy o robotnika nie tylko taniego, ale o ile możności bezpłatnego. Pionierzy kolonizatorscy z ówczesnej portugalskiej Ligi Kolonialnej przyszli mu z wydatną pomocą. Szereg zorganizowanych band zajmowało się porządkowaniem Murzynów (w tym samym mniej więcej czasie Fryderyk Wielki z braku Murzynów porwał Polaków i Rosjan). Wiadomo, że niezliczeni Murzyni byli przewożeni do Ameryki i sprzedawani plantatorom, którzy stawali się panami ich życia. Biały plantator odbierał im wszystko, co mógł: wolność, rodzinę, życie. — Jednej rzeczy nie odebrał, wprost przeciwnie, starał się w Murzynie głęboko zakorzenić. Religię. Uprowadził biedny Murzyn trzcinę cukrową i rozważał te przedziwne rzeczy, które usłyszał w szkółce niedzielnej. Te nie-

pojęte rzeczy, tak pociągające, wprost dla niego stworzone, a praktycznie nie obowiązujące jego własnego ciała.

Wszystkie przejawy kultury Murzynów amerykańskich (a nie jest to wcale kultura przeciętna) są ściśle związane z głębokim i intensywnym przeżywaniem Pisma Św. Nawet to, co się stało podstawą do nowomodnej muzyki tanecznej, jazz, to wszystko wypływa z niesłuchania uroczych, świeżych i natchnionych pieśni religijnych Murzynów. Teksty ich, to bardzo subtelne, głębokie, poruszające rozważania, przeważnie na temat Męki Pańskiej. Rzecz prosta, że w wyobrażeniu małego murzyniłka, które w szkółce niedzielnej dowiadywało się o przedziwnych kolejach ziemi, opisanych w księdze rodzaju, wszystkie występujące tam osoby układały się na podobieństwo jego najbliższego otoczenia i najdroższych jego sercu ludzi.

Jesteśmy w raj, gdzie tysiące aniołów, Murzynów ze skrzydłami, uwija się w pełnej radości i śpiewa swoje „spirituals” o wielkiej chwale Pana Boga, staro, czarego gentle-

Nożycami przez prasę

KATOLICYZM I FASZYZM

„Głos Narodu” podaje b. ciekawe uwagi, dotyczące wzajemnych stosunków pomiędzy katolicyzmem i faszyzmem włoskim.

WŁOCHY I „PAŃSTWO KATOLICKIE”

Rzecz znamienna, że w ostatnim czasie pogorszyły się stosunki między państwem i Kościołem we Włoszech, gdzie — jak powierchowni obserwatorzy sądzą — faszizm rozwiązał pozytywnie trudny w praktyce problem współpracy tych dwóch społeczności. W tych dniach „Osservatore Romano” zmuszony jest ciągle odparowywać ataki prasy faszystowskiej i korygować po głady nawet z konkordalem sprzeczne. Na uwagę zasługuje artykuł dziennika watykańskiego przeciw piśmie „Crittica fascista”, który — jak stwierdza „O. R.” — „jest klerowny przez ministra wychowania narodowego”.

Organ p. ministra oświadcza, że Włochy nie są „państwem katolickim”, a są państwem „tylko faszystowskim”. Dalej, że konkordat zawarty w r. 1929 oznacza nie „współpracę” państwa z Kościołem, tylko ich „rozdział”. Wreszcie, że A. K. wymyka się spod kontroli władz państwowych, ponieważ jest podana kierownictwo wyłącznie biskupów.

Nie było trudno dziennikowi watykańskiemu odeprzeć te twierdzenia. „Państwem katolickim” zostały Włochy nie mniej, ni więcej tylko w konkordacie, który katolicyzm uznaje za „religię państwową”; państwem katolickim nazwał je sam Mussolini w swej mowie z 15.V. 1929... i dowodnie w styczniu 1938 r. Także dwa dalsze zarzuty rozwiąza konkordat. Mówi wyraznie o „współpracy” państwa z Kościołem, nie o „rozdziale”, — wreszcie ten właśnie konkordat postanawia, że stowarzysze-

Walne zebranie Syndykatu Dziennikarzy Wileńskich

Zarząd Syndykatu Dziennikarzy Wileńskich komunikuje, iż doroczne walne zgromadzenie członków Syndykatu Dziennikarzy Wileńskich odbędzie się w niedzielę dnia 15 stycznia 1939 r. o godz. 11 w pierwszym terminie, a o godz. 11.30 — w drugim, w lokalu przy ul. Wileńskiej 33. Porządek dzienny:

- 1) zagajenie i wybór prezydium, 2) odczytanie protokołu z ostatniego walnego zgromadzenia, 3) sprawozdanie zarządu, 4) sprawozdanie komisji rewizyjnej, 5) wybory władz na rok 1939 i 6) wolne wnioski.

przewodniczyły, rzuciłem Dom, a w niem małoletnie osierociłe po Matce dzieci moje, obszernie dobra, majątek, dostatki i pomaszerałem z oddziałami wojska, któremu Gen. Chłapowski dowodził”.

Kończy swój pamiętnik generał Tyszkiewicz tymi słowami:

„Tem sposobem przez lat czterdzieści przeszło życia moiego w każdej potrzebie krąwoi służyłem, krwią moją i majątkiem wyplaciłem się sowicie, z zależnego długu Ojczyźnie mojej. Wkrótce zapewne spokojnie na wieczny odpoczynek do globu wstępować będę, czując w sumieniu moim, że dopełniłem powinności prawego obywatela, Syna Ojczyzny”

Pisałem w Paryżu 1844 r. w przynajmniej już roku tułactwa”.

nia A. K. „będą w bezpośredniej zależności od hierarchii Kościoła”.

Jak długo Kościół jest silny, tak długo nawet dyktatorski i fatalny usłój musi uszanować pewne zasadnicze podstawy życia społecznego. Włochy faszystowskie nie spadły na poziom III Rzeszy lub Rosji Sowieckiej. Nie spadły zaś za dalego, że totalizm faszystowski nie posunął się do negacji katolicyzmu, do walki z Kościołem, a przeciwnie dołączył do niego lojalnie współpracować.

Dlatego pogorszenia się stosunku między państwem a Kościołem we Włoszech byłoby równoznaczne z zagrożeniem największych wartości kulturalnych. Dlatego też wszyscy ci, którzy chcą kraj i naród uszczęśliwić, powinni walczyć przeciwko Kościołowi i utwierdzić jego pozycję w państwie.

Zdaje się, że są to po prostu dalsze objawy „solidarności” z Trzecią Rzeszą. Na prawdziwą walkę Włochy chyba się nie zdobędą, za drogę by to kosztowało.

PIĘKNY PŁON

„Dziennik Polski” pisze: „Ostatnie lata pracy na Podziu cechuje duży rozmach. Pierwszym i zasadniczym warunkiem powodzenia w pracy było skupienie sił polskich, dotychczas rozproszkowanych. Tego wdzęcznego zadania podjął się Sekretariat Porozumiewawczy Polskich Organizacji Społecznych, koordynując i skupiając w jednych rękach różnokierunkowe dotychczas wysiłki polskich organizacji. Po tej podstawowej pracy przyszła kolej na pracę konkretną, na realizację śmiałych zamierzeń.

Charakterystyczną cechą pracy polskiej na Podziu było to, że praca ta nie ograniczała się do jednej dziedzinny, ale starała się upowszechnić, objąć wszystkie zagadnienia, unikać szkodliwych przesostów a dążyć do pewnej ogólnej harmonii.

Wyniki pracy nie dały długo na siebie czekać. Dążenia do stworzenia polskiego stanu kupiectwa doprowadziły do uruchomienia szkół przysposobienia kupieckiego w Tarnopolu i Trembowli. W okresie dwuletnim wyrosło czterdzieści domów handlowych o 600 pomieszczeniach na sklepy, obejmując swoją siecią całe województwo tarnopolskie. Równocześnie uruchamia się kursy straganiańskie, które wyszkolą szeć tysięcy rzesze ludności, przygotowując ją do samodzielnego prowadzenia drobnych placówek polskiego handlu. Oplerając się na zasadzie: w polskim sklepie polski towar, — zreorganizowano istniejące i założone nowe hurtownie, których obroty towarowe już dziś mogą się poszczycić imponującymi wynikami!

Słowem przykład do naśladowania w innych województwach.

Wspaniałe tempo rozbudowy, jakie osiągnął Tarnopol w dziedzinie gospodarczej, daje się zauważyć i w innych odcinkach. Powstają kościoły, postępuje szybko naprzód budowa kaplic, Domów Ludowych, szkół i czytelni. Szczególną troską oiaza Tarnopol wychowanie młodych pokoleń, zapewnając im wykształcenie ogólne i przygotowanie zawodowe.

Jeżeli to nie tylko tzw. optymizm urzędowy, to dorobek naprawdę imponujący.

I.

„Green Pastures” (Zielone Pastwiska) właśnie na tego rodzaju zarzuty się naraża. Mowa tu o filmie, który stał się nową „nakreconą” księgą Genetis przez murzyńskich aktorów. Widzę liśmy dużo filmów religijnych, ilustrujących wzajemnie różne sceny z Pisma Św. Pamiętają wszyscy napużone sztuczności Cecil'a B. de Mille'a (Dziesięcioro Przykazań np.), albo francuski film o Męce Pańskiej, albo tegoż de Mille'a „Króla Królów”. Tak, jak pasyjne widowiska w Oberammergau, wszystkie te filmy były konwencją bardzo dyskusyjną. Zależało od dobrego smaku reżysera, żeby taki film nie raził, nie tchnął niekiedy wprost bluźnierstwem. O- tóż pod tym względem film murzyński jest bez wątplenia najlepszy. Wszystkie postaci są potraktowane z ogromnym pietyzmem, taktem, i do skonałym smakiem. Przepuszczam, że Europejczyk, których mogłoby razić to, że Murzym wyobraża Pana Boga albo Mojżesza, dyskwalifikują się automatycznie. Natomiast niesłychanie poruszające jest nawiązanie do męczeńskich momentów z dziejów Murzynów. Szkoda, że nie mówi się o dziejach narodu murzyńskiego, jest ich przecież dziesięć milionów w Stanach Zjednoczonych, są świetnie zorganizowani, mają dziesięć razy więcej procentowo ludzi z wyż-

mana, który przed chwilą właśnie usmierzył bunt aniołów. Pan Bóg wyplacił, rozkoszując się śpiewem wierznych wojsk niebieskich. Archanioł Gabriel, wspaniałej postawy, wysoki Murzyn, przywiązany do swego władcy wszystkimi silami swego czarnego serca, czuwa. Następuje stworzenie świata, powołanie do życia Adama, rośnię Murzyna z plantacji i Ewy, jego małżonki, skromnej, pracowitej Murzynki. Przed oczyma naszymi przesuwa się pierwsza zbrodnia i rozpacz Kaina, tak poruszająca, potem wszystkie zbrodnie, jakie świat na Noego popełniał, potop wreszcie. Noe, sprawiedliwy, czarny pastor, ratuje ludzkość od zagłady. — Czarny, zły faraon gnębi czarnych Żydów w Egipcie.

Antropomorfizm nie jest nowością na świecie. Ale czy godzi się nazwać antropomorfizmem coś, co się staje już symbolem najgłębszych, największych prawd. Przecież to, że Murzym wyobraża sobie Daniela jako wujka Andrewsa, to nie znaczy, że uważa tego wujka Andrewsa za Daniela. Jest to najprostsze ułatwienie. Po- dobnie biolog przyrównuje żyjącą komórkę do martwego przedmiotu, sprządza ją do schematu, wiedząc doskonale, że to tylko symbol pewnego, bardzo różnorodnego zjawiska. Mówię to, ponieważ film murzyński

Premiowane „okrucieństwo“

Otrzymujemy poniżej podane dokumenty, świadczące, że w dziedzinie rozporządzeń na udżęczenie wszystkiego co żyje, nie ma granic, miary i czasami sensu. Tow. Przyjaciół Zwierząt, filia wileńska (centrala w Warszawie), przedstawia nam rozporządzenie p. Łowczego pow. grodzieńskiego, p. Niedźwiedzkiego, o którego kwalifikacjach naukowych z dziedziny jego specjalności pozwoli mi sobie powiedzieć, że są co najmniej... niekompletne. Bowiern nigdy nigdzie nie słyszano i nie czytano (proszę, niech Pan Łowczy zajrzy do podręcznika szkolnego hist. naturalnej) żeby pies, kot, wrona, sroka, były drapieżnikami! A p. Łowczy rozsyła wezwania, żeby w lasach drapieżników i wylicza te zwierzęta i każde sobie przynosić nawlezione na metalowe kółko „nosy tych zwierząt“.

Jakiś sadzym, okrucieństwo i „nieznajomość przedmiotu“ biją z tego plakatu. Jakież reminiscencje czasów, kiedy skalpy, nawlezione uszy lub ścięte głowy były wobec „dzikich władców“ świadectwem wyniszczenia wrogów. Pomijając nonsens zaliczania wrony, sroki, psa, do drapieżników (jeszcze kto, choćby domowy, może być zaliczony do drapieżników, ale i to nie wskazuje na konieczność wybijania go doszczętnie, ale czy zastanowił się srogi łowczy ile złego wyniknie dla ludzi z takiej zachęty do okrucieństwa?). Na taki zarobek zracą się przede wszystkim wyrostki, którzy przecie bronili nie mają, a mimo, że w szkołach (z podręczników zatwierdzonych w min. oświaty) czytali, że pies jest przyjacielem człowieka, a ptaki ochraniać trzeba, będą radzi zarobić te kilkadziesiąt groszy. Wieg co? Złapia nóg i pójdą obcinać nocy... psom na łańcuchach nie mogaem się bronici, lub małym pieskiem i kotkiem. Czy p. Łowczy uważa, że mało jest jeszcze okrucieństw na świecie, żeby jeszcze do tego popychać? Człowiek wszędzie, na lądzie, na wodzie, w górach i w dolinach, niszczy co się przyrodę i sam pada ofiarą swej bezmyślniej niszczyielskiej pasji. Przymoimijmy jak to w Stanach Zjednoczonych wyniszczyli wróble, płacąc za złowione lub zabite, a potem, gdy rady sobie dać nie mogli z owadami, które zjadały zboże, sprowadzono z wielkim kosztem i trudem wróble z Europy i cackano się z nimi jak ze skarbem. Co komu może szkodzić żwawa, śliczna sroka, ten wesolek pomiędzy ptakami? Dla czego w tym dekrecie nie włączono w takim razie i gawrona, który bardzo niszczy zasiewy, jeżeli się gdzie rozmnoży? Wrony zjadają masamię przetręci

Ala najpotworniejsze to o psach. Ten najwierniejszy, najlepszy przyjaciel rodu ludzkiego o pół ludzkiej na turze, o tylu uczuciach, podobnych do naszych, opiewany i opisywany tysiąckrotnie, ulubieniec dzieci i ich opiekun najtroskliwszy, stróż mienia gospodarza, czujny ostrzegawca przed złodziejem i złoczyńcą, ten ma

szym wykształceniem, niż kilkumilionowa kolonia polska w Ameryce, wreszcie stanowią poważny i ciężki problem polityczny. Kiedy się ogląda obrazy z czterdziestoletniej tułaczki Żydów po pustyni, wiemy, że to są tłumy znękaných, do dziś dnia lny czonyanych Murzynów. Nie można wyobrazić sobie lepszych wykonawców do ról z Wielkiej Historii. Taki Mojżesz uosobienie męskiej siły, śla chętnego ognia i entuzjazmu, pełnego pokory. Trudno jest nie zgodzić się ze słowami Boga, że jest on człowiekiem o czystym sercu. Wszystko technie tutaj taką świeżością naiwnej ale szczerzej wiary, pomijając już sam egoizm scenarii, że wypada żałować, że w Polsce tego filmu nie mieliśmy możności oglądać. Otóż z tym filmem u nas. Twierdzi się powszechnie, że cenzura go nie puściła. O ile mi wiadomo jest to nieprawda. Po prostu producenci filmowi postanowili, że nie będą tego filmu wyświetlać. obowiązek się ewentualnego skonfiskowania. Nie bardzo wiadomo ile w tym lech prywatnej inicjatywy.

Film stawia nam przed oczy sceny wyłączenie z Księgi Rodzaju. Dzięki temu Bóg występuje tam jako karzący prawodawca: dopiero zakończenie filmu przynosi wieść o triumfie miłości i Największej Ofierze.

być mordowany dla 50 gr. za nos? A dnoy co? Mają pozostać na pastwie złodziei, którzy ucieszeni poniższym rozporządzeniem, napewno skorzysta ją z tego, że nikt ostrzegać gospodarzy na wsi nie będzie. Psy podwórwo we muszą być przywiązane i rejestrowane a wałęsające się, bezpieczeństwa, biegnące drogą może policja strzelać, ale tego zastrzeżenia nie ma.

Ochronne szczepienia, owszem, ktoś by przezył, że trzeba je robić. zwłaszcza w czasie epidemii, ale jak pisze „Słowo“, o tej epidemii nie się jakoś dowiedzieć nie można. A natomiast ohydny fakt zamordowania fa woryta, pieska 10-letniego chłopczyka, przez straż w kierunku jadącego dziecka, co je przyprawiło o chorobę, w ogóle cała psia historia z Czarnego Boru znęcania się nad ludźmi i zwierzętami domowymi, panie Łowczy nie drapieżnikami, to jest coś koszmarnego. Nigdzie już, w żadnej dziedzinie nie dadzą człowiekowi spokoju, tłumią jego dobre instynkty, szlachetny i umoralniający stosunek młodzi do zwierząt, zdobyci naszych domów i przyrody, tylko ciągną dążność i pouczanie jak, kiedy, gdzie i ile mordować, niszczyć, zarżynać, strzelać, topić, znęcać się, dusić, aby coraz mniej było wszystkiego co Bóg stworzył, a coraz więcej wszystkiego, co otumanionym swym władztwem człowiek stwarza... za porada diabła

Nie, psie i kocie nosy nanizane „na metalowe kółko“ przyniesione p. Łowczemu w kwietniu jako wiosenny

Pun ty widzenia: łowiecki i prawny

Z łowieckiego punktu widzenia rzeczywście wszystkie zwierzęta i ptaki wymienione w „obwieszczeniu“ nie wylączają bezpieczeństwa lub wałęsających się psów i kotów niszczą zwierzęną. Należy je tępić.

HOTEL „ST. GEORGES“
W WILNIE
Pierwszorzędny — Ceny przystępne
Telefony w pokojach

Hołd Izby Deputowanych Ojcu św. i prez. Rooseveltowi

PARYŻ, (PAT). — Na posiedzeniu Izby Deputowanych przewodniczący Herriot wygłosił przemówienie, w którym po pesymistycznej charakterystyce obecnego stanu umysłów w świecie, złożył hołd Ojcu świętemu, „który wznowił tradycję wielkich pa pieży, obrońców uciesionych i pokrzywdzonych“ oraz prezydentowi Rooseveltowi za obronę ideału wolności.

Ratyfikacja umowy handl. polsko-litewsk. nastąpi w dniach najbliższych

KOWNO, (PAT). Prasa litewska donosi, że Rada Ministrów kończy rozpatrywanie tekstu polsko-litewskiej umowy handlowej. Ratyfikacja tej umowy przez rząd litewski ma nastąpić w dniach najbliższych.

Prasa litewska podkreśla przy tym, że w związku z podpisaniem umowy handlowej bawii w Kownie liczni kupcy polscy. Nawijazują oni na miejscu kontakty z litewskimi sterami kupieckimi.

Komisja sejmowa przyjęła budżet Min. Spraw Wewnętrznych

WARSZAWA, (PAT). Sejmowa komisja budżetowa obradowała nad budżetem Min. Spraw Wewnętrznych w obecności p. premiera gen. Sławoja Składkowskiego, podsekretarzy stanu Min. Spr. Wewn. i wyższych urzędników. Działalność omawianego resortu scharakteryzował w b. obszernym i wyczerpującym referacie sprawozdawca wicemarszałek Długosz. Preliminarz budżetowy Min. Spraw Wewn. wykazuje w dochodach 15.639.000 zł w wydatkach 211.480.000 zł. W porównaniu z poprzednim budżetem, budżet ten jest wyższy o 1.499.990 zł. W obecnym preliminarzu fundusz dyspozycyjny zwiększony jest o jeden milion, a kredyt na zasiłki i nagrody o 321.580 zł. Po dyskusji w głosowaniu przyjęto budżet w brzmieniu rządowym.

bukieciak, to jest wizja z czasów Dżingis chana czy Artakserksesa. Chyba Min. Wyzn. Rel. i Ośw. Publ., Nauczycielstwo i w ogóle Towarzystwa kulturalne w imię dobra młodzieży w pierwszym miejscu, zaprotestu ją przeciw takim wycynom. Zdaje mi się, że naczelną zasadą dzisiaj jest znęcanie się nad ludźmi i nad wszystkim, co oddycha na tym świecie, który chcemy jeszcze nazywać Bożym.

Oto rozporządzenie, którym się p. Niedźwiedzki zapewne na długo wślawi w Polsce.

Obwieszczenie Rady Powiatowej

Każdemu kto dostarczy dowody zniszczenia niżej wymienionych drapieżników Powiatowa Rada Łowiecka wypłaci: za głowę zwyczajnej wrony — 10 gr, zwyczaj. sroki — 10 gr, jastrzębia gołębiarza — 30 gr, jastrzębia krogulca — 30 gr, nos dorosłego psa — 50 gr, kota — 50 gr.

Za żywe jastrzębie wszelkich gatunków — wypłacone będzie po złotemu od sztuki.

Wypłaty będą się odbywały: 31 maja, 28 czerwca, 30 lipca i 30 sierpnia br. w prywatnym mieszkaniu łowczego powiatowego przy ul. Gen. Litwinowicza 5 w Grodnie.

Dowody zniszczenia drapieżników mają być dostarczone nadziane na kółka druciane.

M. Niedźwiedzki łowczy powiatowy.

Kwestię tę reguluje Rozporządzenie Prezydenta RP z dnia 3.XII. 1937 r. (D. U. R. P. — 110/37, poz. 934) — o prawie łowieckim. Rozporządzenie to wyrażnie określa ptactwo krukowe i drapieżne, a więc: wrony, sroki, jastrzębie gołębiarze, krogulce itp. — za wybitnie szkodliwe i dopuszcza tępienie ich przez cały rok. Przy czym artykuł 50 cytowanego Rozporządzenia zezwala na tępienie tego ptactwa nie tylko osobom posiadającym kartę łowiecką na własnych terenach łowieckich, lecz każdemu i wszystkimi sposobami w promieniu stu metrów od własnej zagrody. Strażnicy łowiecy mają nawet obowiązok tępienia tych szkodników.

Artykuły 37 i 38 Ustawy zezwalają osobom posiadającym karty łowieckie na tępienie bezpieczeństwa psów i kotów w odległości nie mniejszej niż 300 mtr od zabudowań lub 30 mtr od dróg publicznych.

Istnieją więc pewne podstawy prawne do wydania zarządzeń zawartych w poniżej zamieszczonym ogłoszeniu. Jednakże nie w stosunku do kotów i psów, których „nosy należy dostarczać nanizane na metalowe kółko“ — brzmi to prawie makabrycznie, a jednocześnie nie jest zgodne z prawem. Nie każdy bowiem ma prawo psom i kotom nosy obcinać.

Słusznie pisze na ten temat „Dr Typs“ — w „Słowie“.

Wszyscy rozumiemy, że bezpieczeństwa wólczące się po lasach i polach psy są istną plagą zwierzyń i czynią wielkie spustoszenia, niszcząc gniazda i dusząc młode zajączki oraz nietlote ptactwo. To też i ustawa łowiecka i zwyczaj myśliwski pozwalają na tępienie takich psów z wyjątkiem jednak uwaga, że mają to być psy wałęsające się i nie myśliwskie.

To jedno. Po drugie — inna rzecz, gdy takiego psa zabija sam myśliwy (z niemylim uczuciem spełnienia przykrogo obowiązku) lub jego — należyce wyszkolona i pouczona — straż łowiecka, a zgoła inna rzecz, gdy do masowego mordowania wszelkich psów w powiecie nawołuje i zachęca nagrodami pieniężnymi sam Pan Łowczy Powiatowy. Odezwa p. łowczego Niedźwiedzkiego jest przede wszystkim sprzeczna z ustawą łowiecką. „Dostarczenie nosa dorosłego psa!..“ Ależ to może być (i napewno będzie) nie tylko nos psa złapanego na gorącym uczynku kłusownictwa, lecz również psa złapanego na ulicy, podwórku, w ogrodzie, na drodze — ba! może nawet wykradzionego z domu... Może to być z równym powodzeniem nos kundla bezpieczeństwa, jak nos wyżyła, gończyka, charta, spaniela, jamnika! Może to być też nos jakiegos importowanego i premiowanego pekińczyka, którego setna część pazura więcej jest warta, niż 50 groszy! — Pana Łowczego Powiatowego nic to jednak nie obchodzi: ma być dostarczony nos psa „dorsłego“ (ciekaw jestem tylko, w jaki sposób oddźni autor plakatu nos szczecińskiego doga od nosa, powiedzmy łokstrierą?)..

Już dziś!
NAJWESELSZY W KARNAWALE
TRADYCYJNY

BAL ROLNIKÓW

W SALONACH OFICERSKIEGO KASYNA GARNIZONOWEGO

Początek o 8³⁰ — Stroje balowe

Słuszny postulat pos. Szymanowskiego

Podczas dyskusji w sejmowej komisji budż. nad budżetem min. spr. wewn. zabrał głos pos. Szymanowski.

Przechodząc do sprawy sytuacji ludności w strefie przygranicznej sądził pos. Szymanowski, że ciężar ochrony granic winien być rozłożony na wszystkich obywateli, a nie tylko na zamieszkałych w pasie przygranicznym. Tym ostatnim należałoby się rekompensata, najlepiej w postaci ulg w podatkach państwowych, czy też samorządowych.

Inicjatywa w tym kierunku winna wyjść od Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

Polska wyprawa do Afryki

WARSZAWA (Pat). Od kierownictwa polskiej wyprawy badawczej do Afryki PAT otrzymała z Nairobi następujące informacje:

W dniu 31 grudnia r. z. polska wyprawa badawcza do Afryki Środkowej w składzie prof. dr Edward Loth (kierownik), dr Tadeusz Barnadzikiiewicz, mgr. Tadeusz Pawłowski i dr Tadeusz Wiśniewski wylądowała w porcie Mombasa w kolonii angielskiej Kaniya. Po załatwieniu spraw paszportowych i celnych członkowie wyprawy udali się koleją do stolicy Kaniy — Nairobi, celem przedstudium na miejscu możliwości zakupu auta ciężarowego dla ekspedycji, co w znacznym stopniu mogłoby usprawnić jej prace.

Wyjazd z Nairobi nastąpi ok. 5 stycznia. Piąty uczestnik wyprawy, doc. dr Gorzuchowski, odbędzie podróż do Afryki samolotem i dołączy się do reszty ekspedycji w połowie stycznia już na terenie Ugandy.

Baza wyprawy w pierwszym okresie jej działalności mieścić się będzie w miejscowości Bugoye u stóp łańcucha Ruwenzori (Uganda). Stałamt mniej więcej ok. 15 stycznia nia wyruszy w głąb gór grupa alpinistyczna w składzie dr Tadeusz Barnadzikiiewicz i mgr Tadeusz Pawłowski oraz botanik dr Tadeusz Wiśniewski. Prof. dr Edward Loth przeprowadzi badania antropologiczne oraz z dziedziny klimatologii lekarskiej na obszarach wyżynnych Ugandy na wschód i północ od Ruwenzori. Badania dra Stanisława Gorzuchowskiego obejmą zagażnienie osadnictwa europejskiego na powyższych terenach.

Nawet Ameryka!

WASZYNGTON, (PAT). Podkomisja senatu, powołana do wystuchania opinii w sprawie mianowania Frankfurtera sędzią sądu najwyższego, zastanawiała się nad kwestią, czy nominacja Żyda do sądu najwyższego może wywołać falę antysemityzmu w Stanach Zjednoczonych.

Senator Borach, powołując się na podstawowe zasady rządów amerykańskich, oświadczył, iż kwestia rasowa nie powinna być poruszana przez organ, pochodzący z senatu. Szereg osób, w tej liczbie demokrata King, dowodził, iż obecność Frankfurtera w sądzie najwyższym jest równocześnie błędem politycznym i społecznym.

Łoszczoność i stałość świadczeń stworzą silną flotę wojenną!

DOBITNIEJ od najbardziej wymownych słów

Wkroczyliśmy w rok 1939. Fakt ten stał się dla wielu instytucji okazją do podsumowania swej działalności i do przepowiedni na przyszłość.

W jednych dziedzinach bilans okazał się ujemnym, w innych znów dodatnim. Jedne dziedziny skurczyły się, inne znów rozrosły i to z najlepszymi perspektywami na przyszłość.

Jeżeli chodzi o Polskie Radio dobitniej od najbardziej wymownych słów — przemówi cyfra: 1.000.000.

1.000.000. Milion zarejestrowanych abonentów będzie miało lada dzień Radio. Dzięki temu Radio staje się najpotężniejszą „organizacją“ w kraju. Polska liczba trzydzieści kilka milionów mieszkańców. Gdy się uwzględni, że przy jednym aparacie słucha audycyji kilka, a czasem kilkanaście osób — widać jak ogromny jest zasięg radia.

Każda niemal chwila przynosi nowego abonenta. Zachęcenie cennymi premiami ludzie rejestrują się masowo. Ostatnio każdy dzień daje plus minus 2 tys. nowych radioabonentów. Że od miliona dzieli nas już tylko jeden krok, świadczy poniższy oficjalny komunikat:

„10 stycznia w kartotekach Polskiego Radia zanotowano 996 tysięcy abonentów.

Ponieważ dziennie przybywa w ostatnich dniach Polskiemu Radiu przeciętnie po 2.000 abonentów — milionowego abonenta Polskiego Radia spodziewać się należy już w najbliższym czasie.

Milionowy abonent jak wiadomo otrzyma premię w wysokości 4.000 zł, dwaj jego sąsiedzi z kartoteki abonentów Polskiego Radia po 1.000 zł. Również dwaj spośród najstarszych abonentów Polskiego Radia otrzymają 1.000-złotowe premie.

Dla upamiętnienia pierwszego miliona abonentów radia w Polsce 160 szkół powszechnych otrzyma odbiorniki radiowe“.

Dobrze, że z okazji milionowego abonenta 100 szkół otrzyma bezpłatnie radioodbiorniki. W programie radiofonizacji kraju szkoły siłą rzeczy muszą stać na pierwszym planie, dlatego też godny uznania jest również fakt obniżenia od nowego roku abonamentu dla szkół z 3 do 1 złotego.

Miniony rok zapisał się korzystnie dla radia i z innego jeszcze względu. Oto po uciążliwych staraniach została wreszcie obniżona cena lamp radiowych. Wprawdzie niewiele, ale to tylko początek. Dalsza obniżka cen lamp napewno przyjdzie. Wiąże się ona bezpośrednio z wyprodukowaniem taniego luzowodog aparatu. Polskie Radio już rozpisalo konkurs na model i w niedalekiej przyszłości wyprodukowanie popularnego dostępnego dla wszystkich aparatu stanie się faktem.

Nie tylko rozszerzanie i rozbudowa programów radiowych postępuje naprzód. W parze z tym idą także inwestycje techniczne.

Inwestycjami, idącymi w miliony — to budowa gmachu Polskiego Radia w Warszawie, zwiększenie mocy Raszyna do 100 względnie 600 kw., Katowic do 50 kw. Katowicom po pierwszym nowoczesnym w Polsce studio przyniesie rok 1939 nowy budynek nadawczy. W Łodzi na ukończeniu są prace przy budynku rozgłośni i radiostacji, która będzie pracowała z mocą 10 kw.

I co do Wilna też są rozmaite projekty, realizacja których wzbogaci naszą rozgłośnie, wielokrotnie zasięg jej działania.

Usprawnione ma być funkcjonowanie radiostacji baranowieckiej; jeszcze w bieżącym roku funkcjonować zacznie stacja w Łucku.

Wszystkie te osiągnięcia i zamierzenia godzi się podać do publicznej wiadomości choćby z okazji milionowego abonenta.

A sam milionowy abonent jakie posiada znaczenie, o czym świadczy?

Świadczy przede wszystkim o olbrzymim rozroście radia, świadczą o tym, że wpływ radia staje się decydującym czynnikiem w rozwoju życia kulturalnego, gospodarczego itd.

W Krynicy gwarno

Krynica w styczniu

Hucznie i wesoło rozpoczął się nowy rok w Krynicy. Spotykano go radośnie wszędzie i na tradycyjnej za hawie strzeleckiej w Domu Zdrojowym i we wspaniałej Patrii i w uroczej restauracji kolejki górskiej i we wszystkich restauracjach i pensjonatach. Piękna bowiem śnieżna a słoneczna zima sprzyja wywasom, które zgromadziły tu licznych gości, a pomiędzy nimi przedstawiciele rządu: armii, świata naukowego, artystycznego i gospodarczego. Święta w Krynicy spędzali bowiem wicepremier Kwiatkowski, ministrowie Poniatowski, Ulrych i Grabowski, gen. Norwid Neugebauer, Górecki, Ryś-Pragłowski, Mond, dobrze znany Wilnu gen. Cebak, dalej prezydent Starzyński płk. Wenda oraz szereg innych wybitnych osobistości. Spotkało się w Krynicy i sporo wilnian.

Pomyślne warunki śnieżne ciągnęły tu również licznych amatorów sportów zimowych. Imprezy narciarskie, saneczki oraz turniej hokejowy gromadziły codziennie liczną publiczność zarówno uczestników jak i widzów. Tym bardziej że nowowbudowana kolejka górská niezmiernie ułatwia wjazd na szczyt góry parkowej, skąd ma się szereg dogodnych zjazdów narciarskich, przede wszystkim przez uroczyste lasy krynickie. A zarówno Krynica jak i jej okolice cudnie wyglądają w swej szacie śnieżnej. Wieczorem czaruje też wzrok w samym centrum zdrojowiska olbrzymi świerk parkowy, na którym codziennie zapalają się setki barwnych światełek, niby na naszych choinkach wileńskich, tylko że choinka ta żyje i pozostanie nawet wówczas, gdy zgas-

na światła świąteczne. To też dookoła czuje się radosny spokój i ciszę, przerywaną tylko dzwoneczkami sanek, w których goście używają świetnej sanny. I mimowoli myśl nie jedną w wybiega ku niedalekim wzgórzom, het za Tylczankę, po szczycie których przebiega granica polsko-słowacka, a stąd niedaleko rozpoczyna się Ruś Podkarpacca, losy której są pełne niepewności i niepokoju, jak tego znajdujemy w codziennej prasie obywateli.

Alé Krynica pełna jest nie tylko polityków i sportowców. Sporo tu także ludzi, którzy przyjechali na kurację i korzystają z wypróbowanych dobroczynnych kąpiel mineralnych oraz piją wody Zubera, Jana i inne.

Ci cieszyć się patrząc na bliskie już wykończenia, o nowoczesnym wyglądzie, lecz bardzo szlachetnym w linii, nowy Dom Zdrojowy, który rozwiązuje trudności lokalowe w Krynicy. Zarówno kuracjom i jak sportowcom nie brak innych atrakcyj. Co twórci mamy koncerty. Gra znany Wilnu ślepy pianista Imre Ungar,

śpiewała Ada Sari, przyjeżdża teatr, który gra świetną komedię Cwojdziskiego „Freuda teoria snów”, w wykonaniu Haliny Cieszkowskiej i Tad. Frenkła. Onegdaj zaś na Domu Zdrojowym podniesiono flagi — Krynica ożywiła się rozgwarem młodych głosów. Oto przyjechał do Krynicy z Krakowa, by kontynuować swe obrady, Międzynarodowy Kongres Studentów, w którym bierze udział przedstawiciel Ligi Zbliżenia Między narodowego USB w Wilnie, a który zakończy za parę dni swe obrady w Zakopanem.

Miała na wstępie roku Krynica swoją żałobę. W pierwszym dniu stycznia zmarł ś. p. dr. Franciszek Kmiotowicz sen., pochodzący z Litwy, który przed 40 laty tu osiadł i położył nie mało zasługi ku rozwojowi schroniska. To też pogrzeb jego nośił charakter uroczysty i wzięły w nim udział tłumy mieszkańców i jej okolic. Prace zasłużonego oia kontynuują jego synowie, zasłużeni również dla rozwoju Krynicy. r.

Zanadkowe zanicie leńszczego z Jaszun

Polkja wileńska została powiadomiona o tajemniczym zaniciu leńszczego z Jaszun, p. Zalewskiego.

Pan Zalewski wyjechał na jeden dzień do Wilna celem wyjaśnienia w Dyrekcji

Lasów Państwowych pewnych spraw myśliwskich i już do Jaszun nie powrócił.

Dofyczkasowe poszukiwania, wszczęte przez nadleńszczego nie dały wyniku.

W Wilnie uleńszczy zamknięciu p'wiarń

Komisja sanitarna Starostwa Grodzkiego dokonała ostatnio lustracji piwiarń, jadłodajń i restauracji. Okazało się, że wiele restauracji i piwiarń nie odpowiada najprymitywniejszym nawet wymogom hi-

gleny, zaś niektóre prosperują, nie mając na to nawet odpowiedniego zezwolenia. W wyniku lustracji 30 piwiarń zostało zamkniętych.

Jutro Ognisko — Ł.K.S.

Jutro, w niedzielę w parku sportowym im. gen. Żeligowskiego o godz. 12 w południe rozegrany zostanie rewarzowy mecz hokejowy o grupowe mistrzostwo Ligi pomiędzy łódzkim ŁKS-em a Ogniskiem KPW.

Zespół „Żubrów wileńskich” jest już „jedną nogą” w finale i nie wiadomo czy tak łatwo da wywieźć ŁKS-owi chociaż jeden punkt.

Cała prasa polska typuje jako zwycięzcę tego spotkania — wilnian. I słusznie. Aż nazbył wyrażną była różnica klas tych zespołów na pierwszym meczu w Łodzi, który wilnianie wysoko rozstrzygnęli na swą korzyść — aby twierdzić inaczej.

Chyba złośliwiec liczy na tak zwany „fiks”, ale też o wiele rzadziej przytrafiał się dotąd hokeistom Ognisko, niż powieźni — piłkarzom Śmiglego.

Jeśli powiedzieliśmy, że Ognisko jutrzejsze spotkanie powinno wygrać, to nie znaczy to, że walka między tymi zespołami będzie pozbawiona emocji i przez to mało ciekawa.

Odwrotnie — Ognisko wileńskiej publiczności postara się niewątpliwie zademonstrować wszystkie swe walory i piękne tricki techniki hokejowej, aby wilnian po mało z punktu widzenia sportowego — wartościowych zawodach z Warszawianką zachęcić ponownie do uczęszczania na mecze, w których odbywa się imponujący wysiłek i walka o kauczkowy maty krążek.

Do meczu jutrzejszego Ognisko wystąpi w swym najsilniejszym składzie, a więc przede wszystkim z młodymi zawodnikami, którym rokujemy piękną karierę — Kelmem i Ginterem, oraz ze starszej generacji: braćmi Godlewskimi i Nuszlem — na czele.

Skład ten został wypróbowany już w trzech tegorocznych spotkaniach, które Wilnianie wygrali.

W razie zwycięstwa, remis lub nawet przeganej sytuacji jednej bramki z ŁKS-em, Ognisko zakwalifikuje się do finału, gdzie najprawdopodobniej wejdą: Polonia (W-wa) Czarni (Łwów) i Dąb (Śląsk) i gdzie rozgrywać się będzie walka o tytuł najlepszej drużyny w Polsce. (L).

Małe laureatki balu kostiumowego

W hotelu „Claridge” w Londynie odbył się tradycyjny, dziecięcy bal kostiumowy z udziałem przeszło 400 młodych gości. Królowa Elżbieta przeznaczyła specjalne nagrody dla właścicieli najbardziej pomysłowych kostiumów. Na zdjęciu trzy laureatki balu kostiumowego: „Obrona Przeciwlotnicza”, „Pokój” i „Wielka Brytania”.

Akcja biblioteczna na Wołyniu

Na specjalną uwagę zasługuje rozwój akcji bibliotecznej na Wołyniu. Akcja ta, już od roku zorganizowana jednolicie na terenie całego województwa, dała w rezultacie znaczne powiększenie księgozbiorów samorządowych przy równoczesnym wyeliminowaniu i składowaniu zbędnych zbiorów na rozbudowę organizacyjną bibliotek, pozwalającą na znaczne rozszerzenie dołychczasowej działalności.

Wojewoda wołyński odbył konferencję z kuratorem Okręgu Szkolnego Wołyńskiego S. Maciszewskim oraz pracownikami działu oświaty pozaszkolnej, w której wyroku stwierdził potrzebę omówienia spraw bibliotecznych na zjeździe przewodniczących wydziałów powiatowych oraz na zjazdach wójtów i burmistrzów, jak również i potrzebę zwiększenia wydatków ze strony samorządów na akcję biblioteczna.

W pierwszych dniach stycznia rb. Urząd Wojewódzki wydał specjalne pismo okólnie, zalecające urzędowi samorządowym, powiatowym i gminnym preliminowanie w budżetach na 1939/40 r. na biblioteki takich sum, by znacznie wynosiły nie mniej niż 5 groszy na mieszkańca.

Blisko 30.000 hoteli istnieją w USA

Według ostatnich obliczeń, w Stanach Zjednoczonych istnieje na górną 28.800 hoteli, dysponujących łącznie pełną cyfrą blisko półtora miliona pokojów. Wszystkie te hotele oceaniają swój dochód roczny na blisko 3/4 miliarda dolarów i dają zatrudnienie prawie 300 tys. pracowników. Z ogólnej cyfry, 519 hoteli liczy ponad 800 pokojów każdy.

W licznych hotelach amerykańskich zastosowano ostatnio następującą innowację: celem za pobieżenia zyczałowi gości hotelowych robenia notatek n serwetach lub serwetkach olówkiem, częstokroć — chemicznym, których nie można było doprać — wprowadzono zwyczaj, iż przed każdym gościem kelner stawia posłulment z notesem olówkiem. Praktyka wykazała iż zastosowanie tego środka skutecznie zapobiega wyrządzaniu dotychczas stratom.

Tabela loterii

7 dzień ciągnięcia 4-ej klasy 43-ej Loterii Państw.

Główne wygrane I i II ciągnięcia

Stała dzienna wygrana 5.000 zł. padła na nr. 74719

25.000 zł.: 49055

15.000 zł.: 75947

10.000 zł.: 30379 96729 108358

5.000 zł.: 34983 51469 71532

2.000 zł.: 12498 19434 31866 83697 46525 54842 57049 58229 61552 91422 93079 94820 124903 125918 127950 150414

1.000 zł.: 5365 10077 17266 20418 23488 29210 31515 44667 49629 49649 51585 53348 53738 59046 63334 64536 64942 71620 79359 90311 101367 117752 121790 133317 136455 137940 141749 146417 157363

Wygrane po 250 zł.

84 114 275 413 24 551 52 843
1860 96 432 85 504 5 646 890
2430 561 894 920 3090 555 677
763 48 85 891 97 4081 95 189 294
610 713 813 75 987 5041 149 238
583 621 35 709 53 906 6032 37
91 360 446 75 525 628 761 827
920 81 7054 144 80 205 404 10 62
623 54 84 99 746 99 866 8091
237 77 434 72 516 49 73 787 9035
169 71 171 87 340 51 482 717 73
832 987 10039 82 171 87 340 61
482 529 62 81 711 968 1132 85
234 432 509 600 701 70 96 826 85
911 12032 157 74 77 441 548 67
689 705 45 76 803 16 13252 374
54 416 860 76 900 21 42 14052 94
252 93 369 416 522 83 624 43 873
83 15010 34 41 245 455 779 817
16307 41 526 45 724 27 33 886
17522 39 632 35 39 705 916 60 93
18044 264 58 98 325 86 528 329
639 66 745 19012 22 193 230 36
819 467 734 56 60 331 20026 59
93 319 74 470 660 336 75 824 78
994 21009 177 214 45 55 334 409
29 549 615 86 96 750 52 22097
134 256 74 313 48 438 563 631
23026 30 114 211 74 344 75 88
402 3 39 505 57 87 638 64 76
24104 92 270 53 508 92 720 51 823
843 57 976 25092 108 27 89 97
328 86 826 26082 117 93 281 393
62 80 489 509 627 51 722 61 848
910 27062 57 388 529 54 652 82
87 797 802 914 28007 42 64 123
89 277 371 436 54 625 60 700
77 808 908 80 29135 213 24 63 37
466 523 30063 166 243 446 29 653
723 56 808 56 72 900 31007 9 62
237 68 369 93 403 12 13 32 80
639 49 676 912 72 32014 113 37
324 85 53 418 82 617 71 711 925
35 49 77 33050 19 235 40 350 520
633 34243 52 62 69 78 462 81 945.
35009 196 388 588 607 20 776 856
70 36108 32 212 390 404 65 72 511 665
221 82 37003 543 46 781 957 38110
281 893 440 506 19 39111 22 68 292
421 96 567 760 91 948 59 40529 730
918 24 25 41005 105 8 204 39 87 353
415 78 697 818 25 966 42035 48 70 200
27 805 483 640 821 72 906 43138 274

III ciągnięcie

190 513 90 679 726 51 909 55 44083
141 318 695 817 969 78 45014 20 92
378 420 594 807 80 905 21 62 46189
275 82 313 417 21 663 807 29 989 97
47058 121 245 53 68 311 42 449 86
597 645 981 43182 532 064 83 705
844 74 81 85 902 49070 223 314 63
424 590 612 93 743 48 59 50096 175
257 300 19 86 88 557 611 43 96 771
95 860 99 915 51253 824 47 52070 136
61 70 252 86 344 52 474 94 207 65 86
78 666 982 53074 115 47 99 236 554
711 950 95 96 45043 151 83 219 25
88 316 37 46 51 83 431 603 787 894
912 23 33 55159 262 380 453 529 637
75 768 840 62 56007 132 40 33 15 383
720 938 57039 72 163 279 400 513 69
696 99 753 880 35 58002 103 367 686
839 71 93 908 58 59087 103 59 91 211
64 58 303 680 89 709 833 903 36 47
60142 97 915 432 651 723 939 954
61156 208 19 43 77 95 373 457 590
647 71 716 87 86 59 122 62017 199
207 378 445 711 66 923 63010 57 345
463 667 763 803 920 64123 34 388 338
656 771 899 65008 126 32 33 288 437
92 549 695 824 922 62222 56 302 27
438 55 78 592 600 898 933 87 99
67050 234 446 52 95 785 68124 215
88 47 358 464 530 47 872 79 963
69051 131 226 88 409 647 80 736 817
82 952
70116 93 329 479 570 87 607 49
715 16 76 884 71033 42 156 288 361
409 565 772 79 908 81 72155 318 98
441 54 92 94 637 840 73029 211 73
329 411 55 97 542 92 655 816 71 973
81 74100 99 263 66 77 554 802 82 84
721 75015 175 83 84 276 531 841 62
87 989 76377 519 670 856 90 927
77241 506 645 701 23 828 908 41 65
69 78009 18 47 73 537 61 721 92 31
79103 98 375 93 431 37 42 76 742 67
89 853 80056 106 17 76 307 47 426
563 691 806 955 81078 301 404 65 507
702 58 82 919 95 82206 67 93 527 52
654 807 917 82 84 83181 243 82 584
668 848 85 84174 393 414 529 827
39 87 91 85072 94 316 30 8 439 703
20 98 958 86163 241 43 83 337 452
93 662 727 65 925 87104 34 425 511
92 99 659 718 61 85 871 74 909 88044
126 65 245 313 402 559 622 867 939
89067 168 343 487 510 629 717 58
859 86 90002 8 148 94 254 430 589
956 91006 69 82 190 97 261 446 62
70 92 808 983 92144 34 68 645 824
93043 99 130 203 320 86 482 575 600
869 94113 63 521 630 701 853 81
95127 85 87 243 87 496 702 96106 83
285 334 57 405 656 96 777 931 83
97040 130 250 342 529 60 794 967
98031 50 62 71 219 77 79 219 450 548
61 634 99045 71 90 144 52 395 513
641 832

IV ciągnięcie

100010 109 130 207 398 586 853
935 101036 84 179 200 387 428 38
518 19 46 610 764 112069 182 317
41 83 432 78 513 15 691 709 11
850 66 108033 72 448 82 91 580 662
806 64 929 70 104006 118 215 23
589 716 45 105043 230 57 374 519
41 99 746 878 94 906 20 106131 83
44 368 400 14 621 814 81 942
101275 399 414 515 108009 257 94
99 427 36 552 81 631 853 950
109095 140 372 400 46 506 81 818
26 931 59
110192 331 498 695 747 111024
337 86 90 437 867 955 112003 86
111 212 45 650 77 716 816 910
113045 72 120 243 49 478 93 520
L89 809 79 908 1L 0F2 691F11 F83
827 115024 80 82 99 103 765 835 79
110023 333 96 684 706 57 804 982
96 117055 135 86 343 72 523 39 58
69 622 57 89 97 871 83 118039 216

V ciągnięcie

125 511 27 77 899 919 54 1314 896
2439 507 51 3104 195 634 770 4260 48
906 46 5025 169 447 97 693 899 918
55 6516 663 863 7159 570 989 8207
11835 38 9120 88 205 34 382 528 78
999 1164 402 750 65 12056 261 317
44 430 513 615 38 821 13087 350 61
730 67 870 14366 517 32 16275 887
93 940 16057 149 332 664 17540 842
56 59 19231 44 478 99 526 27 33 641
479 20001 68 417 668 21005 223 328
981 22026 67 87 112 225 6 795 819
29 67 14 679 81 92 24064 7 257 497
644 53 71 25034 356 498 678 74 946
78 26072 229 393 446 715 2148 491
557 719 884 956 28179 254 86 344 73
85 26697 30047 90 332 893 31013 140
248 444 594 759 32232 358 4817 11049
3722 327 985 34860 590 905 35244
820 502 36492 629 810 53 998 37339
495 38062 121 66 232 347 550 756
88 844 49 39006 306 439 565 654 735

VI ciągnięcie

604 22138 431 40 42 698 730 996
23337 660 59 75 753 822 24339 496
591 643 757 25038 412 621 763 26040
147 88 278 482 593 712 27430 902
64 69 28009 163 318 26 580 933 44
29447 658 897 908 18 30109 219 85
451 567 767 31037 124 335 74 571
823 33 54 32371 493 716 920 36 33351
512 31 723 38 73 966 34117 296 340
594 723 35243 686 36176 337 88 407
723 37049 69 72 220 62 555 761
38022 372 472 597 39270 314 20 574
99 594 3966 40228 85 309 77 417 564
622 757 936 41059 149 287 90 354
432 765 42342 674 982 93 43174 204
16 671 863 905 44053 156 422 948
45093 280 572 723 33 999 46105 322
456 740 908 47115 18 395 679 771
49306 657 65 764 49090 260 485 618
722 839 966 50024 265 746 67 51204
340 427 528 61 649 704 52069 179
326 71 472 812 53071 136 464 915
54063 216 57 449 77 90 513 88 633
76 737 93 800 55232 696 889 929
56191 428 519 61 92 57342 475 527
692 722 58112 44 92 332 465 639 46
83 746 59107 726 962 67 60273 322
66 550 659 708 813 99 61150 92 431
618 983 62012 64 12161 205 473
63439 728 883 972 77 64024 131 229
96 342 460 748 65159 516 698 756
945 52 59 6272 518 753 872 67471
611 25 70 712 63374 438 507 800 31
69139 94 258 656 70290 461 846 76
71051 54 233 55 418 577 96 728 956
72324 707 922 73118 244 335 640 707
9 74374 433 510 97 725 75036 175 297
454 629 76012 470 524 628 806 956
77045 399 548 78167 851 673 79149
235 411 700 855 901 43 80094 325
91 967 81137 234 327 640 95 778 826
82076 154 217 83315 77 402 8 20
84116 442 73 661 85631 86212 373
838 807 114017 172 86 557 990
115296 98 308 35 511 628 86 115349
837 117037 105 656 720 78 118073 5
448 839 115311 954 20296 374 616 78
742 896 962 121432 122020 123434 430
142065 968 125127 81 238 71 733
126008 351 88 448 522 728 881 127042
189 446 614 87 58 766 94 132290
431 129010 483 130365 439 69 131094
161 256 816 25 964 132024 133387 416
424 712 997 134028 727 135069 105
912 482 589 48 812 136117 73 86

Kredyty Banku Gospodarstwa Krajowego na akcję budowlaną w roku 1939

W związku z ustalonym przez Komitet Ekonomiczny Ministrów, planem akcji kredytowo - budowlanej w roku 1939 — B. G. K. rozesłał zawiadomienia do Komitetów Rozbudowy poszczególnych miast o wysokości sum, przeznaczonych w roku bieżącym na finansowanie w tych miastach budownictwa mieszkaniowego oraz o zasadach, jakie mają obowiązywać przy uchwalaniu przez Komitety Rozbudowy wniosków pożyczkowych.

Ze względu na znaczne zainteresowanie szerokich sfer społeczeństwa sprawą budownictwa mieszkaniowego — podajemy poniżej najważniejsze zasady i wytyczne, jakie w akcji kredytowania powszechnego budownictwa mieszkaniowego w r. 1939 będą miały zastosowanie:

Kredyty budowlane z Państwowego Funduszu Budowlanego udzielane będą w roku 1939 na finansowanie budowy tylko mieszkań małych, zawierających najwyżej 3 pokoje z kuchnią, o powierzchni nieprzekraczającej 80 m. kw. Ponadto akcją kredytową budowlaną 1939 r. objęte będą również remonty większych domów o przeważającej liczbie małych mieszkań, przebudowy mieszkań dużych na małe oraz zaprowadzanie instalacji w domach, zawierających mieszkania małe, w związku z przyłączeniem do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej.

Z powyższego wynika, że fundusze publiczne przeznaczone będą w roku bieżącym wyłącznie na poparcie budowy mieszkań małych, po myśli par. 13 rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 9 kwietnia 1937 r. (Dz. URP Nr. 34, poz. 267), oraz na poprawę stanu sanitarnego tego typu mieszkań w domach starych.

Poniżej wymieniamy wysokość kontyngentów kredytowych, przydzielonych większym miastom Rzeczypospolitej:

Białystok — 200 tys. zł, Bydgoszcz — 200 tys. zł, Częstochowa — 250 tys. zł, Gdynia i Wybrzeże — 2 mil. 100 tys. zł, Grudziądz — 100 tys. zł, Jastka — 100 tys. zł, Kalisz — 140 tys. zł, Kielce — 200 tys. zł, Kraków — 850 tys. zł, Krosno — 250 tys. zł, Lublin — 400 tys. zł, Lwów — 1 mil. 200 tys. zł, Łódź — 1 mil. 800 tys. zł, Nowy Sącz — 100 tys. zł, Pabjanice — 100 tys. zł, Poznań — 1 mil. zł, Przemysł — 150 tys. zł, Radom — 350 tys. zł, Rzeszów — 450 tys. zł, Skarżysko - Kamienna — 150 tys. zł, Stara Chocim — Wierzbik — 150 tys. zł, Sosnowiec — 250 tys. zł, Stanisławów — 150 tys. zł, Tarnów — 150 tys. zł, Toruń — 250 tys. zł, Warszawa — 4 mil. 800 tys. zł, Wilno — 800 tys. zł, Wrocław — 150 tys. zł.

Na kontyngenty dla innych niewymienionych miast przypada łącznie kwota 3710000 zł, w tym: Baranowice — 30 tys. zł, Kleck — 20 tys. zł, Mołodeczno — 20 tys. zł, Nowogród — 40 tys. zł, Lida — 40 tys. zł.

W granicach przydzielonych kontyngentów Komitety Rozbudowy mogą już uchylać wnioski pożyczkowe i przysyłać je do B.G.K.

Przy uchwalaniu wniosków przez Komitety Rozbudowy obowiązują będą w roku 1939 następujące zasady:

1) wszystkie wnioski uchwalone przez Komitety Rozbudowy muszą znajdować pokrycie w wyznaczonym kontyngencie kredytu wym;

2) z kontyngentu 1939 r. finansowane będą tylko mieszkania małe, średnio wyposażone, o ilości nie więcej 3 pokoi z kuchnią i o powierzchni nie przekraczającej 80 m. kw. Jeżeli finansowana nieruchomością zawiera poza małymi mieszkaniami również mieszkania większe, wówczas kubatura mieszkań większych będzie od ogólnej kubatury domu odliczona;

3) pierwszeństwo w uzyskaniu kredytów budowlanych z Państwowego Funduszu Budowlanego będzie przyznane tym, którzy budować będą domy mieszkalne, zawierające chronię i pomieszczenia zabezpieczające w obronie przeciwnocielnej i przeciwgazowej;

4) maksymalna wysokość kredytu na jeden budynek, bez względu na jego wielkość, nie może przekraczać 25 proc. kosztów budowy po wyeliminowaniu kubatury mieszkań o powierzchni ponad 80 m. kw. W Warszawie, Gdyni, Krakowie, Lwowie, Łodzi i Poznaniu — wysokość ta może być podwyższona do 30 proc. kosztów budowy, a w miastach COP-u, leżących w powiatach, wymienionych w art. 3 ustawy z dnia 9 kwietnia 1938 r. (Dz. URP Nr. 26, poz. 224) — do 40 proc. kosztów budowy;

5) wysokość kredytu na kapitalne remonty domów o przeważającej liczbie małych mieszkań i na polepszenie ich wyposażenia przez zaprowadzenie instalacji sanitarnych oraz na przebudowę mieszkań dużych na małe — wynosić może do 75 proc. kosztów remontu, względnie przebudowy;

6) pożyczki będą udzielane za zabezpieczeniem hipotecznym na pierwszym miejscu (przy kredytach na remonty domów i przebudowę mieszkań oraz na instalacje sanitarne — również i na dalszym miejscu hipotecznym, po ewentualnych pożyczkach długoterminowych, jednak w granicach pierwszej połowy wartości nieruchomości — według oceny Banku). Z tego wynika, że te

osoby, które nie będą mogły dla pożyczki budowlanej udzielić hipotecznego zabezpieczenia — nie mogą liczyć na jej uzyskanie;

7) pożyczki budowlane podlegać będą amortyzacji w okresie do lat 25, a przy większych pożyczkach na domy blokowe — na okres nawet dłuższy. Oprocentowanie tych pożyczek wynosi 6 1/4 proc., od czasu rozpoczęcia spłaty — 6 proc. rocznie, łącznie z dodatkami administracyjnymi Banku.

Z uwagi na ograniczony termin rozdania kontyngentów — leży w interesie tych wszystkich, którzy zamierzają ubiegać się o kredyt budowlany, aby jak najrychlej wnieśli podania do Komitetu Rozbudowy o uchwaleniu wniosku pożyczkowego. Do podania takiego dołączyć należy: 1) zatwierdzony plan budowy, 2) koszty i 3. świadectwo hipoteczne, stwierdzające, że nieruchomością na której ma być zabezpieczona pożyczka Banku stanowi własność budującego.

W końcu zauważa się, że cała kwota, przewidziana na akcję budowlaną mieszkaniową w 1939 r. została już całkowicie rozdzielona, wobec tego miasta, które nie zostały uwzględnione przy podziale kontyngentu — nie mogą liczyć na uzyskanie choćby z minimalnego kontyngentu, zaś te miasta, które otrzymały kontyngent — na jakiegokolwiek zwiększenie tegoż.

Zakończenie wyborów do rad gromadzkie w woj. wileńskim

Wybory samorządowe do rad gromadzkie w województwie wileńskim zakończono. Na ogólną ilość 1.629 gromad głosowanie odbyło się w 184 gromadach, w pozostałych zaś 1.445

gromadach wobec zgłoszenia tylko jednej listy wybory odbyły się bez głosowania.

Ogółem wybrano 24.754 radnych, w tym 1.890 radnych Litwinów (7,6%)

List do Redakcji

W związku ze wzmianką w „Kurjerze Wileńskim” z dnia 13 stycznia r. pt. „Sensacyjne aresztowanie w Słonimie” nielżejszym prozę o łaskawo umieszczenie na podstawie przepisów prasowych następującego sprostowania:

wicz był radcą prawnym Referatu Robotniczego OZN, natomiast prawdą jest że Eugeniusz Turowicz radcą prawnym nie był i nie wspólnie z Referatem Robotniczym OZN nie miał.

2. Eugeniusz Turowicz członkiem OZN nie jest i nigdy nie był.

Stanisław Kossaczewski.
Kierownik Okr. Oddz.
Spraw Ruchu zaw.-Gospodar. OZN.

Wilno, dnia 13 stycznia 1939 r.

„Ideowa” praca — popłaca

Słonimskie kombinacje p. Turowicza w Związku Drobnych Rolników

StONIM (Paf). Przedwczoraj Sąd Grodzki w Słonimie ogłosił wyrok w sprawach Eugeniusza Turowicza, oskarżonego z art. 264 K. K. (oszustwo) i skazał go na 2 lata więzienia. Ponieważ wyrok ten był nieostateczny, Sąd pragnąc unieszkodliwić Turowicza, zarządził aresztowanie podsiadłego na sali sądowej i osadził w więzieniu słonimskim.

Akt oskarżenia dotyczy tych czasów, kiedy Turowicz jako kierownik i sekretarz, a później prezes Związku Drobnych Rolników w Słonimie, pisał nielegalnie podania i podejmował się prowadzenia spraw. Ponieważ koncesji na prowadzenie biura podać nie posiadał, miał prawo pisać podania tylko członkom i to bezpłatnie. Turowicz jednak każdego zgłaszającego się do niego pelenia wciągał na członka Związku, pobierał od niego honorarium, które następnie zapisywał do kasowej Kasy Związku tytułem... opłaty członkowskiej, a pieniądze brał do własnej kieszeni. W ten sposób omijał stan prawny.

Teatr muzyczny „LITNIA”

Dziś o godz. 8.15 po pol.

Uczymy Lambeth - Walk'a

Rewia Karnawałowa

Ceny propagandowe

Wiadomości radiowe

CYKL AUDYCJI

PROF. WL. WITWICKIEGO.

Podajemy do wiadomości naszych słuchaczy, że dnia 31 stycznia rozpoczynamy cykl audycji prof. Władysława Witwickiego o sztuce greckiej pt. „Przechadzki ateńskie”.

W związku z tym Polskie Radio wydaje reprodukcje dzieł architektury i sztuki greckiej, o których będzie mówił prof. Witwicki. — Cena broszury 1 zł.

Celem ustalenia wysokości nakładu prosimy wszystkich słuchaczy, którzy zamierzają nabyć broszurę, o wpłaceniu do dnia 15 stycznia na konto „Anteny” w PKO nr. 14018 sumy zł. 1. Na odwrocie blankietu koniecznym jest zaznaczenie: „Wpłata na broszurę prof. Witwickiego”.

Po otrzymaniu zamówienia wyślemy broszurę przed dniem 31 stycznia t. j. przed rozpoczęciem audycji „Przechadzki ateńskie”.

WYCIĘZKA DLA RADIOŚLUCHACZY.

W niedzielę, 15 bm. odbędzie się w kinie „PAN” o godz. 10 specjalne przedstawienie dla radiosłuchaczy filmu „Królewna Śnieżka”. Każdy radiosłuchacz może nabyć na podstawie kwitu radiowego za grudzień, lub stycznia dwa bilety na parter w cenie 54 gr. Kasa teatru czynna jest od 9.30 tylko do 10. Po godz. 10 nikt na salę nie będzie wpuszczony. Wobec spodziewanego dużego napływu widzów prosimy nabywać bilety już od godz. 9.30

Podwieczorek bez mikrofonu na walce z gruźlicą

W niedzielę 15 bm. o godz. 17 w salach Hotelu Georges'a na Podwieczorku bez mikrofonu urządzone przez Wileński Komitet „Dni Przeciwgruźliczych” można spędzić czas w nastroju artystycznym tanio i miło.

Hotel EUROPEJSKI w WILNIE

Pierwszorzędny — Ceny przystępne. Telefony w pokojach. Winda osobowa

WŚRÓD PISM

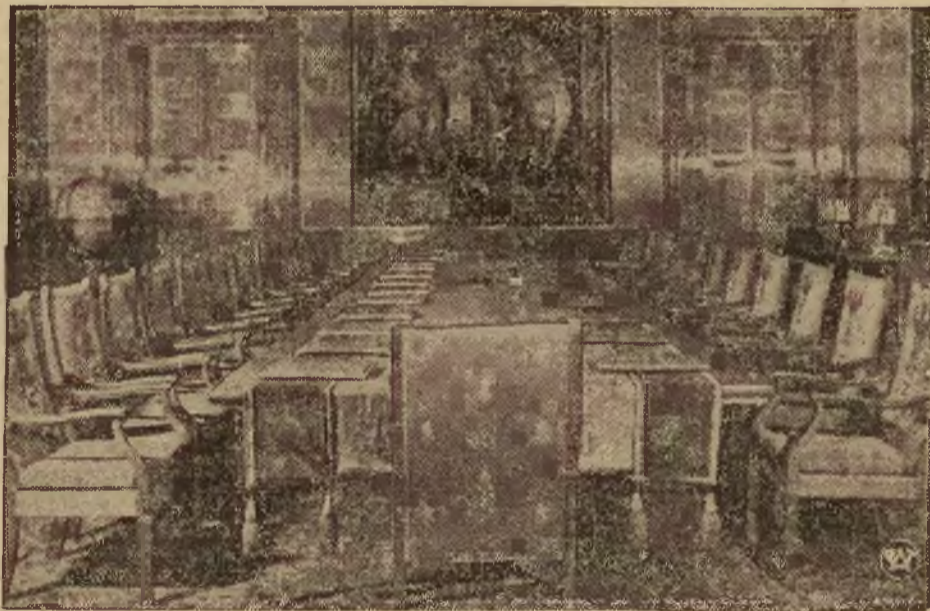
— W ostatnim numerze tygodnika „Świat” znajdujemy na wstępie obszerny artykuł poświęcony pamięci Romana Dmowskiego.

W dalszej części numeru interesujący felieton pt. „Nowy bluff artystyczny”, „Półtora perel”, groteska Cz. Jastrzębiec-Kozłowski pt. „Samobójstwo Chłirczyka”, dokończenie powieści A. I. Kuprina „W mroku”, Wł. Krogulskiego „Dzieje teatru w Polsce”, wreszcie Świat książki, ilustrowana kronika tygodniowa i humor uzupełniają numer.

W nowej rezydencji kanclerza Hitlera w Berlinie

Piękna perspektywa arkad pałacu Kanclerskiego

Wielka sala konferencyjna.

Zw. Strzelecki Inicjuje uruchomienie szkoły rzemieślniczej w Głębokiem

Praca w Zw. Strzeleckim w miesiącach zimowych odbywa się pod znakiem walnych zebrań w oddziałach, a zarazem pod znakiem analizy całorocznego dorobku.

Zebrań w poszczególnych Oddziałach powiatu dziśnieńskiego zostały wyznaczone na ostatnim Zebraniu Zarządu Powiatowego na następujące terminy: Plissa — 8. I. 1939 r. (odbyło się), Szarkowszczyzna — 19. I., Jazno — 29. I., Łużki — 5. II., Hermanowice — 5. lutego, Królewszczyzna — 12. lutego, Porpliszcz — 12. lutego, Zalesie — 19. lutego, Hołubice — 19. lutego, Prozoroki — 25. lutego, Dżisna — 26. lutego, Głębokie — 5. marca 1939 r.

Na zebraniu zarządu powiatu Z. S. zapadła uchwała w sprawie wydzierżawienia dotychczas niewykorzystywanego należycie gmachu przystani Z. S. w Głębokiem na użytek męskiej Szkoły Rzemieślniczej, która tak jest tutaj potrzebna. Należy bowiem zaznaczyć, że powiat dziśnieński posiada 2 gimnazja ogólnokształcące: w Dziśnie i Głębokiem oraz szkołę krawiecką (żeńską) SS. Niepokalanek w Głębokiem — młodzież na komlat męska, szczególnie niezamożna nie ma gdzie się uczyć.

W celu zainteresowania tą sprawą szerszej opinii skierowano odnośne memoriały do Starostwa Powiatowego, dowódcy pułku KOP, Izby Rzemieślniczej w Wilnie, Tow. Popierania Wiedzy Zawodowej, Obozu Zjednoczenia Narodowego i Cechu Chrześcijańskieg.

Z życia Oddziału miejscowego Z. S. w Głębokiem jest do zanotowania z ostatnich dni:

8 bm. urządzenie z własnych skromnych środków choinki dla najbardziej potrzebujących dzieci z miasta Głębokiego. Na choinkę przybyło około 60 dzieci, które otrzymały skromny podwieczorek i upominki w postaci słodyczy, a starsze ponadto zeszyty i ołówki. Przy śpiewie i zabawach, urozmaicanych muzyką własnej orkiestry dętej Z. S. — dzieci spędziły kilka godzin w gościnie miejscowego Oddziału Z. S.

W tymże samym dniu odbył się tradycyjny oplatek strzelecki z udziałem strzelców i strzelczyc.

I Kongres Inżynierów Miernictwa w Warszawie

Od 9—12 lutego 1939 r. odbędzie się w Warszawie w Gmachu Politechniki I Kongres Inżynierów Miernictwa RP poświęcony sprawom organizacyjnym, społecznym, zawodowym i technicznym.

W ramach Kongresu przewidziane jest urządzenie wystawy fotogrametrycznej i wystawy instrumentów geodezyjnych firm krajowych i zagranicznych.

Zgłoszenia uczestnictwa w Kongresie należy kierować pod adresem Sekretariatu Komitetu Organizacyjnego, Warszawa Politechnika, ul. Polna 3. Sekretariat czynny jest codziennie od godziny 17 do 19, z wyjątkiem sobót i świąt. Tel. 8-46-02, wewn. 170.

Samochody sieją więcej zniszczenia, niż... wojny

Gdzie wydarzą się najwięcej wypadków — Jak walczy Ameryka o bezpieczeństwo na drogach?

WARSZAWA, (Kabel). Równolegle z szybkim rozwojem motoryzacji na całym świecie zwiększa się ilość śmiertelnych wypadków, jakie pociągają ze sobą katastrofy, spowodowane przez lekkomyślnych kierowców i mało karnych przechodniów. Amerykańscy fachowcy samochodowi do konali ostatnio obliczeń statystycznych, które ilustrują ogromne rozmiary skutków katastrof samochodowych w różnych krajach.

Okazuje się, iż zbyt szybka jazda, nadużywanie akceleratora zamiast hamulców nieostrożność na zakrętach i lekceważenie przepisów o ruchu drogowym i inne przyczyny spowodowały na przestrzeni 15-letnia od początku 1923 do końca 1937 r. ogółem 441.912 śmiertelnych ofiar w wyniku wypadków samochodowych. W tym samym czasie wszystkie, tak liczne mimo pokojowych zapowiedzi — wojny i „konflikaty” pociągnęły za sobą śmierć „tylko” 244.357 żołnierzy... Rekordowe wy-

niki w dziedzinie katastrof samochodowych osiąga Ameryka. W ciągu jednego roku było tam 40.300 osób zabitych i 1.220.000 rannych na drogach i ulicach. Jest to oczywiście skutek kolosalnej ilości samochodów w Stanach Zjednoczonych. W stosunku do ilości kursujących pojazdów, statystyka śmiertelnych ofiar wypadków przedstawia się mniej groźnie.

Dyrektor instytutu medycyny sądowej w Bernie szwajcarskim, prof. dr Deffing opracował następującą tabelę wypadków samochodowych:

Osób zabitych Osób' zabitych na 100 tys. mieszcz. na 10 tys. aut

Dania	4,1	12,5
USA	26,9	13,6
Anglia	12,7	30,6
Belgia	8,4	36,5
Niemcy	4,9	46,6
Szwajcarija	12,0	50,0
Włochy	4,9	59,4

Najwięcej zalem ofiar wypadków sa-

mochodowych w stosunku do gęstości zaludnienia kraju było w USA, następnie w Anglii i Szwajcarii. W stosunku natomiast do wielkości taboru samochodowego, najwięcej śmiertelnych wypadków zanotowano we Włoszech, następnie w Szwajcarii, Niemczech, Belgii i Anglii, pod czas gdy wyjątkowo mało — w USA i Danii.

Zastraszające skutki katastrof samochodowych nie są oczywiście argumentem przeciwko motoryzacji, ale dodają bodźca w walce z anarchią drogową. Ciekawe środki stosuje m. inn. specjalny komitet, działający w Ameryce. Z jego inicjatywy, co miesiąc robotnicy jednej z wielkich fabryk otrzymują listy z podpisem prezesa lub dyrektora naczelnego zakładów. Po przyjacielisku tłumaczy się robotnikowi, że tylko od niego zależy uniknięcie wypadku przez należyte zachowywanie się na drodze. Skutki osiągnięte są znakomite.

KRONIKA

STYCZEN
Dziś: Hilarego i Feliksa
Jutro: Pawła Pust.
14
Wschód słońca — g. 7 m. 38
Zachód słońca — g. 3 m. 17

Sposprzeżenia Zakładu Meteorologii USB
w Wilnie z dn. 13. I. 1939 r.
Ciśnienie 757
Temperatura średnia + 1
Temperatura najwyższa + 2
Temperatura najniższa — 2
Opad —
Tendencja barom.: spadek
Wiatr: południowy
Uwagi: pochmurno.

PRZEWIDYWANY PRZEBIEG POGODY
Chmurno, z rozporządzeniami większymi na zachodzie. Miejscami przelotne opady. W nocy przymrozki, w ciągu dnia temperatura nieco powyżej zera. Umiarkowane wiatry południowo-zachodnie. Ra no mgliście.

KRONIKA HISTORYCZNA:
1770. Urodził się Adam ks. Czartoryski.
1733. Układy Augusta Moenego z Prusakami o rozbiór Polski.
1863. Rosja zarządza przymusową rekrutację i przyśpiesza powstanie

WILEŃSKA

DYŻURY APTEK
Dziś w nocy dyżurują następujące apteki: Jundzilla (Mickiewicza 33); S-ów Mańkowicza (Piłsudskiego 30); Chróścickiego i Czaplńskiego (Ostrowska 25); Filemonowicza i Maciejowicza (Wiełka 29); Peikowicza i Januskiewicza (Zaręcze 20).
Ponadto stale dyżurują apteki: Paka (Antokolska 42); Szanłyra (Legionów 10) i Zajęczkowskiego (Witoldowa 22).

SPRAWY SZKOLNE

— „INSTYTUT GERMANISTYKI”. Wielka 2 m. 1 nad Sztrallem. Nowe grupy nauki języka niemieckiego.

ZŁOŻENIA I STOWARZYSZEŃ

— Kurs Przeprosoblenia Kobiet do Obrony Kraju. Sekcja Przeprob. Kobiet do Obrony Kraju Rodziny Wojskowej w Wilnie organizuje kurs Ogólny Przeprosobienia Kobiet do Obrony Kraju. Kurs rozpocznie się 23 bm. i trwać będzie do 20 lutego br. Wykłady odbywać się będą w sali Towarzystwa Wiedzy Wojskowej kasyna garni tonowego przy ul. Mickiewicza 13 w godz. od 17 do 20 w poniedziałki, środy i piątki.
Zapisy na kurs przyjmuje sekretariat Rodziny Wojskowej w swoim lokalu przy ulicy Mickiewicza 13 w poniedziałki i czwartki od 17 do 19.
— Komisja Oddziałowa Kół Młodzieży Polskiego Czerwonego Krzyża podejmuje do wiadomości, że ze sprzedaży siana na stół wylotny w torbach po 25 gr i 50 gr, organizowanej przez młodzież czerwonokrzyżową w okresie przedświątecznym na cele świetlic Polskiego Czerwonego Krzyża — zysk brutto wynosił 68 gr 50.
Tym wszystkim, którzy wzięli udział w tej akcji, Komisja Oddziałowa składa serdeczne podziękowanie.

— Znakiem pianałki włoski ENRICO ROSSI wystąpi w Klubie Pracowników (Mickiewicza 24) w dniu 14 bm. Wstęp dla członków Klubu Muzycznego i Pracowników oraz zaproszonych gości. Pocz. o g. 8,15 w.

ZABAWY

— Dancing Akademickiego Kola Wilnau w Poznaniu odbędzie się 14 stycznia sobota) o godz. 21 w Domu Akademickim przy Górze Bouffatowej. Strój wizytowy. Wstęp 2, akad. 1,50 zł. Tani bufet. Zaproszenia (gratis) u B. Sztralła, róg Tatarskiej od godz. 18 do 20

NOWOGRODZKA

— PRZY SPRZĘGANIU WAGONÓW. 12 bm. o godz. 10 min. 25 na st. Nowoleśnia przy spręganu wagonów pociągu zbiorowego nr 373 konduktor Bronisław Skuratowicz, lat 40, został dotkliwie pokaleczony. Skuratowicza skierowano do szpitala w Lidzie.

BARANOWICKA

— Pierwszy opłatek i zbliżenie się do wsi pracowników rozgłośni baranowickiej. Pracownicy Polskiego Radia w Baranowiczach zainteresowali się ostatnio najbardziej działami szkoły powsz. im. Marszałka Piłsudskiego we wsi Rusinach około Baranowicz i postanowili roztoczyć opiekę nad tą szkołą. W pierwszych dniach stycznia br. udała się specjalna delegacja od pracowników Polskiego Radia w Baranowiczach do wsi Rusiny i urządziła tam tradycyjną choinkę dla działu tej wsi. Po kilku mile spędzonych godzinach przy oświetlonej udekorowanej choince, dzieci zostały obdarowane białymi i paczkami ze słodyczami.
6 stycznia br. odbył się pierwszy opłatek pracowników Polskiego Radia w Ba-

ranowiczach w murach Rozgłośni. Uroczystość miała charakter ściśle rodzinny, obecni byli tylko poza pracownikami Radia, ks. dziekan Borysiuk i paru gości.

— Sekcja Narciarska powstaje przy PTR w Baranowiczach. Polskie Tow. Krajoznawcze, oddział w Baranowiczach zorganizowało Sekcję Narciarską pod kierownictwem dyplomowanego instruktora narciarskiego p. Łucyka. Biuro sekcji czynne jest codziennie za wyjątkiem niedziel i świąt w godz. od 9 do 13 i od 16 do 18 przy ul. Ułańskiej 11, tel. 236.

— RESTAURACJA DANCING „USTRONIE”. Restauracja Dancing „Ustronie” w Baranowiczach, ul. Mickiewicza Nr. 1 jest jednym z najwytworniejszych lokali rozrywkowych w województwie, gdzie zbiera się elegancja i kulturalna elita. Od dnia 1 stycznia br. występuje słynny, atrakcyjny balet Saradowa, który swymi reweleacyjnymi tańcami zadziwia najwybredniejszych gości. Przewyższa sekcję muzyczną z Poznania. — Podczas dancingu urządzone są różne gry i niespodzianki karnawałowe. Początek zabawy codziennie o godz. 21. Wstęp bezpłatny. — Zarząd.

— NOWOŚĆ W „OAZIE”. Znany i popularny w Baranowiczach Ośrodek - Restauracja Oaza” W Stachno, ul. Mickiewicza 51 z dn. 1 stycznia 1939 r. wprowadził do swego programu codziennych rozrywek pierwszorzędną dnet pod kierownictwem znanej skrzypkarki Krzywobłotki. Kto chce się dobrze zabawić i zjeść pożywny obiad kolacje lub śniadanie, niech odwiedzi „Oazę”.

STOLPECKA

— Koncert. Rodzina Wojskowa w Stolpcach urządziła pod kierownictwem przewodniczącej R. W. p. mjr. Krajewskiej koncert orkiestry wojskowej, na rzecz pomocy biednej dziatwie przygranicza. Orkiestra pod batutą p. por. Gagolńskiego wywiała się należycie z zadania ku zadowoleniu słuchaczy, dając obfity i niezwykle interesujący program. Poza gronem młodzieży szkolnej, wojska i niezależnej garstki inteligencji, publiczność stolpecka nie dopisała. Ceny biletów nie były oznaczone, tylko ktoś skłócił do browolną ofiarę.

MIĘŚWIESKA

— Pomoc dzięcom i młodzieży. Powiatowy komitet pomocy dzieciom i młodzieży wydał na sezon zimowy najbiedniejszym dzieciom w Mięświesz 120 par obuwisk sportowego przez miejscowych szweców chrześcijan. 60 wełnianych swetrów, 30 par pończoch, oraz 25 par rękawic. Poza tym przydzielono dla szkół, przychodni lekarskich, przedszkoli i sierotowców 350 kg trawy, a na gwiazdkę dla najbiedniejszych, dzieci 350 zł gotówką.

Z rocznych stypendiów komitetu, po 200 zł korzysta trójce wybitnie zdolnej młodzieży, studiującej na wyższych uczelniach. — Udzielono również jednorazowych zapomóg dołdym uczniom w h. roku szkolnym w 27 wypadkach, na ogólną sumę 967 zł

— „Krakus” w Polonezie. W Polonezie zorganizowany został ośrodek P. W. Konnego „Krakus” Organizatorem i dowódcą ośrodka jest inż. Andrzej Jaroński. Ostatnio zorganizowane zostało przedstawienie teatralne siłami „Krakusów” oraz zabawa taneczna, z których całkowicie dochód przeznaczony został na umundurowanie „Krakusów”.

— Nieśwież bez ślizgawki. Nieśwież — to bodaj jedyne miasto w Polsce, w którym dzieci pozbawione są latem kąpeli, a zimą ślizgawki. Istnieją wprawdzie w Nieświeżu i najbliższej okolicy jeziora, ale po nieważ stanowią one prywatną własność, kąpać się w nich nie wolno. W ubiegłych latach zarząd miejski urządził ślizgawkę na placu sportowym przy ulicy Hołówki, ale w b. r. ze względu na wielkie trudności techniczne nie udało się tego dokonać.

— Fryzjerzy nieświescy, zorganizowani w Ogólnym Cechu Rzemiosła i Handlu Chrz. powzięli uchwałę o bezwzględnym zaprzestaniu pracy w dni świąteczne.

— Pan Sposób znalazł sposób. Mieszkaniec wsi Babicze w gminie siniańskiej p. Sposób jest pedantem, jeśli chodzi o jakość i rodzaj bielizny. Onegdaj kazał wywieźć świeżo upraną bieliznę w szopie swej zagrody. Następnego dnia jeszcze przed wschodem słońca, udał się na podwórze, aby za baczyc, czy bielizna już wyschła. Przekonał się ze zdumieniem, że „wyschła” ona doszczętnie. Rozżalony w najwyższym stopniu zaczął szukać sposobu odnalezienia eterycznych koszułek. Po krótkim poszukiwaniu odnalazł ją przy pomocy polejki u swego znajomka, niejakiego Aleksandra Michajlika Pan Aleksander będzie miał napewno nie-

Psy wściekle pogryzły w Wilnie 8 osób

Dwa niezwykle wypadki w ciągu kilku dni. Kogo pogryzł na ulicy biały szpic?

W bieżącym miesiącu na terenie Wilna wydarzyły się dwa wypadki pogryzienia ludzi i zwierząt przez wściekle psy.

Pierwszy dotknął rodzinę państwa Zefig, zamieszkałą przy ulicy Zyguntowskiej 6. P. Zefig nabyła niedawno psa od przygodnego sprzedawcy na Antokolu. Pies ten, trzymany w pokoju, 2 bm. zaczął zachowywać się podejrzanie. Posmutniał, wypuszczany na podwórze gryzł się z psami i wreszcie 5 bm. pokąsał domowników. Matkę p. Z. p. Antoninę von Miller ugryzł w policzek, następnie pogryzł dwie córki p. Z. i wreszcie suklokatora oficera, p. Edmunda Sochę.

Teatr m. NA POHULANCE

Gościnnie występowanie
N. Młodziejewskiej - Szczurkiewiczowej
Dziś o godz 8 wiecz — Premiera
JEJ SYN

przyjemną sprawę o przywłaszczenie. Uszczęśliwiony z odzyskania cennej bielizny p. Sposób zadeklarował kilka złotych na LOPP.

— OKRADLI SZKOLĘ „TARBUT” W HORODZIEJU. Niewykryci sprawcy dosłali się przez włamanie zamków do żydowskiej szkoły „Tarbut” w Horodzieju. Skradli narzędzia i przyrządy stolarskie wartości 80 złotych, stanowiące własność szkoły.

OSZMIAŃSKA

— Niejednym raz... Niejednym raz przez ziemię oszmiańską przechodziły armie różnych mocarstw, niejednemu raz zaborca został dłużej lub krócej w powiecie, a pozostały po nich dla historii ślady w postaci rozszanych okopów, kurhanów i mogił: — szwedzkich, krzyżackich, moskiewskich, francuskich i innych.

Na wzgórzu około maj. Waleryn ciągną się na długiej przestrzeni trzy linie okopów bezpośredniej obrony, pochodzące z czasów wojny światowej. Między tymi okopami zachowane są ślady pocisków artyleryjskich w postaci kilkudziesięciu lei różnych rozmiarów i głębokości.

Właściciel majątku Marian Łaszkiewicz pamięta dobrze, że w miejscu tym stoczono zostały krwawe boje armii niemieckiej z Rosjanami. W okopach tych znajdowano piszczele, czaszki ludzkie, oręż orsyjski, co świadczy, że miejsce to było klęską dla Rosjan.

Opodal znajduje się wspólna mogiła siedmiu rosyjskich żołnierzy, gdzie niedawno stał jeszcze krzyż z napisem w języku rosyjskim.

— Przedstawienie w Mikszanach. Zorganizowana młodzież świetlicy przy szkole powszechnej w Mikszanach w powiecie oszmiańskim urządziła 8 bm. przedstawienie pt. „Więzień Magdeburga” i „Blondynka czy brunetka”.

Całość wypadła dobrze, ku ogólnemu zadowoleniu przepelnionej sali. Czysty zysk przeznaczony został na rzecz Polskiej Małczy Szkolnej.

WOŁYŃSKA

— „Tydzień Książki”. Od 15 do 22 stycznia br. staraniem Powiatowej Komisji Oświaty Pozaszkolnej zostanie zorganizowany na całym terenie powiatu wołyńskiego „Tydzień Książki”. Impreza ta ma na celu popularyzację czytelnictwa i zbliżenie czytelnika do książki oraz uzyskanie środków na rozbudowę powiatowej i gminnych centrów bibliotecznego, zaopatrujących mieszkańców miast, miasteczek i wsi w wartościową literaturę.

— POZAR TARTAKU. Na szkodę Andrzeja Szyszkińskiego, właściciela majątku Kruszyna, spalił się doszczętnie tartak z maszyną parową i całym urządzeniem. Masywnie pozbawiony tartak wskutek zapalenia się dachu przy kominie, który — jak się okazało — był uszkodzony. Świadcami pożaru było kilkunastu mieszkańców sąsiednich wsi, oczekujących na puszczenie w ruch tartaku. Straty wynoszą 12 tysięcy złotych.

Dur plamisty na terenie pow. słonimskiego

Na terenie powiatu słonimskiego wybuchł dur plamisty. Mianowicie we wsi Buksztowo, gm. Dereczyn zachorowało 8 osób, z których 1 zmarła.
Również w Razanowszczyźnie, gm. cze-

Zauważono również, że pies ten podczas pobytu na podwórzu pogryzł psa p. red. Cat-Mackiewicza, p. Edmunda Sochy i p. Kazimierza Celewicza.

Pies został zabity i głowę jego odesłano do badań. Stwierdzono wściekliznę. Oczywiście wszystkie pogryzione osoby by udaly się do Instytutu Pasteura, gdzie poddano je szczepieniu ochronnemu.

Podobno, jak nas informują, psom pokąsanym zaszczepiono również surowicę leczniczą.

Drugi wypadek wydarzył się 12 bm. na ul. Poleskiej 17 m. 28-a. Wściekły się tu biały szpic, należący do p. Jadwigi Pawłowiczowej.

Pogryzł swoją właścicielkę. Jej dwie córki Lucję i Krystynę oraz p. Halinę Wasilewską. Podobno pogryzł także psa p. Heleny Sikorskiej i jej krewnej. Oczywiście i w tym wypadku wszystkie pogryzione osoby zostały skierowane do Instytutu Pasteura.

Oba wypadki wywołały b. duże zaniepokojenie, szczególnie w domach, gdzie się wydarzyły i w sąsiedztwie. W drugim

Książka kształci, bawi, rozwija
Czytelnia Nowości
Wilno, ul. Św. Jerzego 3
OSTATNIE NOWOŚCI
Lektura szkolna — Beletrystyka — Naukowe — Wysyłka na prowincję
Czynna od 11 do 18.
Kaucja 3 zł. Abonament 1.50 zł

Baczność Legia Akademicka

Ćwiczenia w dniu 14 stycznia br. Zbiórka kompanii 1 — g. 8.00 — stadion sport., w kosz. i Bryg; zbiórka kompanii 2 — g. 8.30 — poczekalnia 3 kl. na Dworcu Osobowym. Czas ćwiczeń do godz. 13.30.

B. u zednik bankowy

falszermem książeczki P K O
W Wilnie został wczoraj aresztowany b. urzędnik bankowy Wiktor Szarako, poszukiwany przez władze sądowe w Grodnie pod zarzutem sfalszowania książeczki P. K. O. Szarako zostanie odesłany do Grodna. (c)

Napastnicy napadnięci

Donieśliśmy już wczoraj o pobiciu bok sera lwowskiego Ejslera. Prócz niego tego samego wieczoru zostali pobici K. Wiguszyn (Subocz 9), Józef Tauber (św. Mikołaja 5) oraz Sz. Michel (Subocz 24). Pod zarzutem pobicia wymienionych policja zatrzymała trzech członków „Falangi” — Wasilewskiego, Jacynę i Bafuro, których odstawiono do decyzji Starostwa Grodzkiego. (c)

Historyczne dni Zoolzila w malarstwie

Reprodukcja obrazu znanego malarza lwowskiego Antoniego Barikowskiego — „Wkroczenie wojsk polskich do Cieszyzna 2. X. 1938 r.” P. Barikowski przeżył historyczne chwile, towarzysząc oddziałom samodzielnej grupy operacyjnej „Śląsk” pod czas obejmowania Zoolzila we władanie Rzeczypospolitej.

TEATR I MUZYKA

TEATR MIEJSKI NA POHULANCE

— „JEJ SYN” — Walecyny Alexandrowicz — Gościnny występ p. Nuni Młodziejowskiej-Szczepkiewiczowej. Dziś, w sobotę dn. 14 stycznia o godz. 20 odbędzie się premiera sztuki Walecyny Alexandrowicz — „JEJ SYN”. Sztuka ta, która osiągnęła pełny sukces na prapremierze krakowskiej, porusza tak aktualny dziś problem dziedziczności. Co decyduje o człowieku? Jego wartości odziedziczone czy nabyte? Oto pytanie, które stawia sobie autorka i dookoła którego rozstrzyga akcję pełną dynamiki i napięcia scenicznego. Ciekawe przeżycia bohaterów oddane są w silnych skrótach dramaturgicznych. Postacie żywe, pełnokrwiste. W czołowej roli matki wystąpi gościnnie u lubienica publiczności wileńskiej, dawno niewidziana p. Nuna Młodziejowska Szczepkiewiczowa. Dalszą obsadę stanowią: Wanda Szczepańska (Niania), Halina Buyno, Halina Łęcka, Maria Słerska, Zofia Molska. Czołową rolę męską odwarza Stanisław Jaskiewicz (Słazek), w pozostałych: Ludwik Tatarski, Władysław Ilcewicz, Stefan Martyka. Reżyseria — Leopolda Póbob-Kolanowskiego. Oprawa wnętrza: Jana i Kamili Gosiów.

— Jutro, w niedzielę, dn. 15 bm. o g. 20 „JEJ SYN”.

— Niedzielną popołudniówką Jutro, w niedzielę, dn. 15 bm. o godz. 16 na przedstawieniu popołudniowym ukaże się widowisko w 5 obrazach Zygmunta Nowakowskiego „Galuska rozmarynu”. Sztuka cieszy się od dnia premiery olbrzymim powodzeniem.

TEATR MUZYCZNY „LUTNIA”

— Ceny propagandowe. Dziś po raz ostatni na przedstawieniu wieczorowym grana będzie dowcipna Rewia Karnawałowa — „Uzjemy Lambeth Walk” z udziałem całego zespołu w najrozmaitszych rolach i partiach. Conferansjerem jest K. Wyrwicz Wirowski.

— Jutrzejsza popołudniówka. Jutro o g. 4.15 również po cenach propagandowych grana będzie Rewia Karnawałowa, która schodzi zupełnie z repertuaru.

— Zimniska i Bodo w Lutni. Ci najpopularniejsi dziś artyści, zawracający swą kolosalną popularność zarówno filmowi, jak czołowym komicznym rolom w teatrach stołecznych, jutro raz jeden tylko wystąpią w Lutni w swych najlepszych kreacjach. Wieczór ten nosi tytuł „Wieczór humoru”.

— Ostatnie przedstawienie Belleem. Jutro o godz. 12.15 młodszą i starszą publiczność raz jeszcze będzie miała możliwość oglądania szczerze polskiego widowiska, nacechowanego zarówno prawdziwą poezją jak i humorem.

— Raul Koczalski w Lutni. Słynny w całej Europie pianista Raul Koczalski do recitalu Szopenowski w środe najbliższą.

— Premiera w Lutni. We wtorek ukaże się po raz pierwszy słynna operetka Jacobiego SYBILLA z Kulezyką w roli tytułowej. Wystawa całkowicie nowa.

Giełda zbożowo-towarowa i lniana w Wilnie

z dnia 13 stycznia 1939 r.

Ceny za towar standardowy lub średniej jakości za 100 kg w handlu hurtowym, parzytel wagon st. Wilno. (Len za 1000 kg f-co wagon st. załadowania). Dostawa bieżąca, normalna taryfa przewozowa.

Żyto I standard	14.25	14.75
II	13.75	14.25
Pszenvca jara jednolita I st.	19.—	19.50
zbięrańa II	18.50	19.—
Jęczmień I standard	—	—
II	15.50	16.—
III	15.—	15.50
Dwies I	14.—	14.50
II	12.75	13.50
Gryka I	18.50	19.—
II	18.—	18.50
Mąka żytnia wyciąg. 0—30%	30.—	30.50
I-A 0—55%	27.—	27.50
razowa 0—95%	20.25	21.—
Mąka pszen. gat. I 0—50%	37.25	38.—
I-A 0—65%	35.75	36.50
II 50—60%	30.—	30.75
II 60—65%	23.50	24.—
III 65—70%	18.75	19.25
paslewna	15.—	15.50
Mąka ziemniacz. „Superior”	33.50	34.—
„Prima”	32.—	32.50
Otręby żytnie przem. stand.	10.25	10.75
przen. śred. przem. sf.	11.75	12.25
Wyka	17.—	17.50
Łubin niebieski	9.50	10.—
Siemie lniane bez worka	50.25	51.—
Len niestandardowy!	—	—
Len trzepany Horodziej	1980.—	2020.—
Wolozyn	1680.—	1720.—
Traby	—	—
Miory	1300.—	1340.—
Len czesany Horodziej	2200.—	2240.—
Kądział horodziejska	1600.—	1640.—
grodzieńska	1320.—	1360.—
fargantec moczony	680.—	720.—
Wolozyn	880.—	920.—

Znowu rozprawa nożownicza

w Instytucie Kulturalno-Oświatowym w Baranowiczach

Lokal przy ul. Ogrodowej 1 w Baranowiczach, gdzie się mieści Robotniczy Instytut Kulturalno-Oświatowy im. Żeromskiego ma już ustaloną renomę ze swych zabaw i występów z rozpraw nożowniczych. Kłopot w tym, że bywalcy na tych zabawach za gorliwie popierają Monopol

Spirytusowy, a w rezultacie kończy się to zwykle rozlewem krwi. Ostatnia zabawa 7.1 zakończyła się również rozprawą na noże i kilka osób zostało pokaleczonych, a jednego nawet odstawiono do szpitala w stanie b. groźnym.

Na zamku króla Karola II.

Z okazji tradycyjnego Święta Jordana (święcenie wody) król Karol wydał uroczyste przyjęcie dla dyplomacji i najwyższych przedstawicieli władz państwowych. Na zdjęciu król Karol II pod baldachimem tronowym wraz z następcą tronu ks. Michałem, podczas przyjęcia.

MARS! Od niedzieli 15 b. m. Po wielkich sukcesach na całym świecie, nareszcie u nas!

Pod wysokim protektoratem p. min. spr. zagr. Józefa Becka

OLIMPIADA

Święto Narodów

UWAGA. Jutro, w niedzielę o godz. 11.45 specjalny pokaz filmu „OLIMPIADA” dla zaproszonych gości.

SWIATOWID! Dziś. Porywający film polski pełen romantyzmu i patriotyzmu z znanej powieści Maril Rodziewiczówny „FLORIAN”
W rol. gł.: Angel-Engelówna, Grossówna, Stępowski, Pichelski, Węgrzyn, Skonieczny i In Nadprogram: DODATKI. Początek seansów o godz. 4, w święta o godz. 1

KINO Dziś. Niefrasobliwa polska komedia muzyczna p. t. „Rodziny Kolejowej”
ZNICZ „Szczęśliwa 13-stka”
W rol. gł.: Stelański, Grossówna, Orwid, Chmurkowska, Grabowski i In Nadprogram: DODATKI. Początek codz. o g. 4, w święta o g. 2 pp

OGNISKO! Dziś. Wzruszający dramat społeczno-obyczajowy stu letniej dzielnicy Paryża p. t. „ZAWINIŁAM”
W rolach głównych: Danielle Darrieux, Charles Vanel Nadprogram: UROZMAICONE DODATKI. Początek seans. o 4-ej, w niedz. 1 św. o 2 ej.

Poważne przedsiębiorstwo poszukuje urzędnika podróżującego
doświadczonego handlowca do lat 40, stanowisko do objęcia zaraz. Zgłoszenia z życiorysem, opisami świadectw oraz referencjami do T-wa Reklamy Międzynarod., Warszawa, Sienkiewicza 14, pod „K. P.”

Skład Radiotechniczny i Fotooptyczny B. Mitropolitański
Baranowicze, ul. Szeptyckiego 24, tel. 2-83
Poleca: słynne superheterodyny marki „TELEFUNKEN” a także defektory na głośnik po cenach konkurencyjnych.

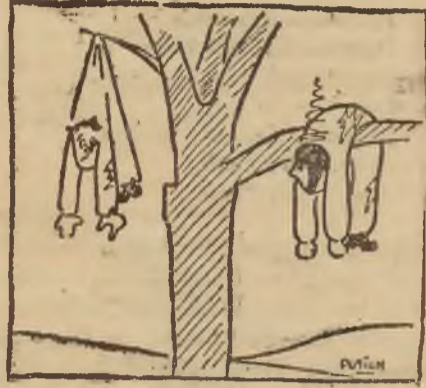
PAN Królowna Śnieżka
Dziś początek o godz. 2-ej.
Dla uniknięcia wielkiego natłoku prosimy o łaskawe przybycie na wcześniejsze seanse. Początki seansów punktualnie: 2—4—6—8—10.20

HELIOS! „POLA ELIZEJSKIE”
Dziś Prestiżowy film 1939 r. Film, o którym mówi cały świat.
Potężne arcydzieło, które wyczarował, sfilmował, wyreżyserował i zagrał Sacha Guitry. W pozost. rol. Lucien Bérault i Jacqueline Delubac na czele 103 gwiazd sceny i ekranu.
Nadprogram: ATRAKCJE I AKTUALIA. Początek seansów o godz. 4-ej

Ceny nabiału i jaj

Oddział wileński Zw. Spółdzielni Mleczarskich i Jajczarskich notował 13 I 1939 r następujące ceny nabiału i jaj w złotych:

MASŁO za 1 kg	hurt	detał
wyborowe	3.10	3.40
stołowe	3.—	3.30
solone	3.—	3.20
SERY za 1 kg		
edamski czerwony	2.30	2.60
„ zółty	1.90	2.20
litewski	1.75	2.—
JAJA za 1 kg	2.40	2.60

— Czy pan też lotnik?
— Nie... szofer!

LEKARZE
DR. MED. JANINA **Piotrowicz Jurcenkowa**
ordynator szpitala Sawicz.
Choroby skórne, weneryczne i kobiece
ul. Jagiellońska 16 m. 6, tel. 18-66.
Przyjmuje od 5 do 7 wiecz.

DOKTOR Biumowicz
choroby weneryczne skórne i mocznicowe
ul. Wielka 21, tel. 921. Przyjmuje od godz. 9—13 i 3—8.

DOKTOR Zeldowicz
Choroby skórne, weneryczne, syfilis, narządów moczowych od godz. 9—11 5—8 w.

DOKTOR Zeldowiczowa
Choroby kobiece, skórne, weneryczne, narządów moczowych od godz. 12—2 i 4—7, ul. Wileńska Nr 28 m. 3, tel. 277.

AKUSZERKI
AKUSZERKA Maria Laknerowa
przyjmuje od godz. 9 rano do godz. 7 wiecz. — ul. Jakuba Jasińskiego 1a—7 róg ul. 3-go Maja obok Sądu.

Kupno i sprzedaż
KUPIĘ DOM w śródmieściu z długim bankowym w cenie do 20—25.000 złotych. Oferty kierować do Administracji „Kurjera Wil.” pod A. P.

JAMNIKI 3-miesięczne sprzedają się — Zarzeczna 14 m. 7.

PRACA
POSZUKUJĘ 3 UCZNI wyżej 16 lat do szkółek drzew owocowych. Warunki do omówienia. Szkołki drzew owocowych, folw. Czechowce, p. ta Lid., skr. poczt. nr. 15, Karol Pecio.

RÓŻNE
ODDAM na własność 4 miesięczne dziecko (dziewczynkę). Adres w Administracji „Kurjera Wileńskiego”.

ZGUBIONO zł. 18,60 w dniu 12 bm. w kierunku Zamkowej, Wielkiej, św. Anny. Łaskawo znaleźć proszę o zwrot do Administracji „Kurj. Wil.” pod „Biedna”.

ZGINAŁ brązowy jamnik 2-letni, wabi się „Czarusz”. Odprowadzić za wynagrodzeniem, ul. Zarzeczna 14—7. Przywłaszczenie będzie ścigane sędownie.

ZAGUBIONO Statut Księgarni Spółdzielczej Nauczycielstwa Szkół Powszechnych w Osmianie zarejestrowany w Sądzie Okręgowym w Wilnie dnia 4. 9. 1923 r. pod nr. 422. Znalazcę uprasza się o zwrot za wynagrodzeniem.

ZGINAŁ pies czarny — zię. wabi się Żuk. koniec ogona biały i pod brodą biała plamka. Za przywłaszczenie ścigam sędownie. Nowopopławska 10 — F. Mitaszewicz.

PROSZKI „KOGUTEK”
ZASTOSOWANIE: **GRYPA, PRZEZIĘBIENIE, BÓLE GŁOWY, ZĘBÓW** itp.
Zadajcie oryginalnych proszków ze zn. łab. „KOGUTEK” GASECKIEGO tylko w opakowaniu biogigienicznym w TOREBKACH

Handel i Przemysł REWELACJA!!!

SUKNIE balowe	28.50
wizytowe	28.80
wełniane	18.50
Szafróczki	6.90
Sweterki	5.90

W. NOWICKI, Wilno, Wielka 30.

LOKALE
POKÓJ do wynajęcia na siedzibę stowarzyszenia, organizacji itp. Światło, o. at. do godne wejście, ul. Sw. Filipa 1—20. godz. 18—21 codziennie.

NAUCZYCIELKA poszukuje pokoju przy chrześcijańskiej rodzinie, niedrogiemu. Zgłoszenia do Administracji „Kurjer Wil.” Bisku pa Bandurskiego 4 dla A. T.

POSZUKUJE MIESZKANIA: od 1 lutego 5—6 pokojowego z wszelkimi wygodami. Oferty składać do administracji pod Nr. 200.

BARANOWICKIE
Do wynajęcia w Baranowiczach w centrum miasta przy ul. Szeptyckiego 49 mieszkanie frontowe 4 pokoje z kuchnią (łazienka, woda i wszelkie wygody, i piętro nad restauracją „Empire”). Nadaje się również na przedsiębiorstwo handlu. Wiadomość: I Syngalowski Baranowicze Szeptyckiego 49.

Kino-Teatr „PAN” w Baranowiczach
Dziś. Wielki film polski wg słynnej powieści Maril Rodziewiczówny „FLORIAN”
W rol. gł.: Angel-Engelówna, Junosza-Stępowski i kwiat aktorstwa polskiego

Kino „APOLLO” w Baranowiczach
Dziś. Najwspanialszy film szpiegowski produkcji francuskiej **ULTIMATUM**
Wklatki: Wielki film polski **MOI RODZICE ROZWODZA SIĘ**

REDAKTORZY DZIAŁÓW: Władysław Abramowicz — sprawy kulturalne litewskie i wiadomości z m. Lidy; Maria Aleksandrowiczowa — wiadomości z Wołynia; Zbigniew Cieślík — kronika zamiejscowa; Włodzimierz Holubowicz — sprawozdania sądowe i reportaże „specjalnego wysłannika”; Witold Kiszkis — wiad. gospodarcze i polityczne (depešowe i telef.); Eugenia Masiejewska-Kebylńska — dział p. t. „Ze świata kobiecego”; Kazimierz Leczycki — przegląd prasy; Józef Maśliński — recenzje teatralne; Anatol Mikułko — felieton literacki, humor, sprawy kulturalne; Jarosław Nieciecki — sport; Helena Romer — recenzje książek; Eugeniusz Swiańiewicz — kronika wileńska; Józef Świąciecki — artykuły polityczne, społeczne i gospodarcze.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA Konto P.K.O. 700.312. Konto rozrach. 1, Wilno 1 Centrała. Wilno, ul. Biskupa Bandurskiego 4 Redakcja: tel. 79. Godziny przyjęć 1—3 po południu Administracja: tel. 99—czynna od godz. 9.30—15.30 Drukarnia: tel. 3-40. Redakcja rękopisów nie zwraca.	ODDZIAŁY: Nowogródek, Bazyliańska 35, tel. 169; Lida, ul. Zamkowa 4/7, tel. 73; Baranowicze, Ułańska 11; Łuck, Wojewódzka 5. Przedstawicielstwa: Nieśwież, Kleck, Słonim, Stołpce, Szczuczyn, Wołozyn, Wilejka, Głębokie, Grodno, Pińsk, Wołkowysk, Brześć n/B.	CENA PRENUMERATY miesięcznie: z odnośnikiem do domu w kraju — 3 zł., za granicą 6 zł., z odbiorem w administracji zł. 2.50, na wsi, w miejscowościach, gdzie nie ma urzędu pocztowego ani agencji zł. 2.50	GENY OGŁOSZEŃ: Za wiersz milimetr, przed tekstem 75 gr., za tekstem 30 gr, drobne 10 gr za wyraz, Najmniejsze ogłoszenie drobne liczmy za 10 słów. Wyrazy tłustym drukiem liczymy podwójnie. Zastrzeżeń miejsca dla „drobnych” nie przyjmujemy. Przydział ogłoszeń do odpowiednich rubryk zależy tylko od Administracji. Kronika redak. i komunikaty 60 gr za wiersz jednoszpaltowy. Do tych cen dolicza się za ogłoszenia cyfrowe tabelarycznie 50%. Układ ogłoszeń w teście 5-linowy, za tekstem 10-linowy. Za treść ogłoszeń i rubrykę „nadestane” redakcja nie odpowiada. Administracja zastrzega sobie prawo zmiany terminu druku ogłoszeń i nie przyjmuje zastrzeżeń miejsca. Ogłoszenia są przyjmowane w godz. 9.30 — 16.30 i 17 — 20.
--	--	--	--